

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI**

TOSHKENT FARMATSEVTIKA INSTITUTI

Farmatsevtika ishini tashkil qilish kafedrası

« FARMATSEVTIKA TOVARSHUNOSLIGI TAHLILI»

fani Farmatsiya fakulteti 4-kurs talabalarining

amaliy mashg‘ulotlari uchun

“Ishchi daftari”

Toshkent -2019

O‘zbekiston Respublikasi
Sog‘liqni saqlash vazirligi
Toshkent farmatsevtika instituti
Farmatsevtika ishini tashkil qilish kafedrası

“Tasdiqlayman”
Toshkent farmatsevtika instituti
O‘quv va tarbiya ishlari
bo‘yicha prorektor

“2019 yil”

« FARMATSEVTIKA TOVARSHUNOSLIGI TAHLILI»

Farmatsiya fakulteti (Farmatsevtika ishi) yonalishi

« FARMATSEVTIKA TOVARSHUNOSLIGI TAHLILI» fandan

4-kurs talabalarining amaliy mashg‘ulotlari uchun

“Ishchi daftari”

Bilim sohasi:	100000	-	Gumanitar soha
	500000	-	Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy ta‘minot
Ta‘lim sohasi:	110000	-	Pedagogika
	510000	-	Sog‘liqni saqlash
Ta‘lim yo‘nalishi:	5510500	-	Farmatsiya (Farmatsevtika ishi)

Toshkent -2019

O‘zbekiston Respublikasi
Sog‘liqni saqlash vazirligi
Toshkent farmatsevtika instituti
Farmatsevtika ishini tashkil qilish kafedrası

« FARMATSEVTIKA TOVARSHUNOSLIGI TAHLILI»

fani Farmatsiya fakulteti 4-kurs talabalarining

amaliy mashg‘ulotlari uchun

“Ishchi daftari”

__ kurs __ guruxtalabasi

ishchi daftari

ning

Toshkent- 2019

Tuzuvchilar: Umarova SH.Z. - Farmatsevtika ishini tashkil qilish
kafedrası dotsenti ,f.f.n.
Saidova M.YA. – Farmatsevtika ishini tashkil qilish kafedrası
katta o‘qituvchi
Sadikova N.A.- Farmatsevtika ishini tashkil qilish kafedrası
katta o‘qituvchi

Taqrizchilar: Rasulov A.A.- O‘z. Dori ta’minoti ma’suliyati cheklangan
jamiyat direktor o‘rinbosari

Islamova M.Z. –Farmatsevtlar malakasini oshirish va qayta
tayyorlash fakulteti, FITQ va FT kafedrasining katta o‘qituvchisi

Fanning Ishchi daftari Farmatsevtika ishini tashkil qilish kafedrasining 2019
yil _____dagi ____-sonli yig‘ilishida muhokamadan o‘tgan va fakultet
kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: _____ **Umarova SH.Z.**

Fanning Ishchi daftari Soha uslubiy kengashida muhokama qilindi va
tasdiqlash uchun tavsiya etildi.

_____-sonli bayonnomasi.

Soha uslubiy kengashi raisi _____ **Usmonalieva Z.U.**

Ishchi daftari Markaziy uslubiy kengashda ko‘rib chiqildi va tasdiqlandi.

_____-sonli bayonnomasi.

O‘quv va tarbiya ishlari bo‘yicha prorektor _____ **YUldashev Z.A.**

Fanning Ishchi daftari Ilmiy kengashda muhokama qilindi va tasdiqlash
uchun tavsiya etildi.

_____-sonli bayonnomasi.

Ilmiy kengash kotibi _____ **Xaydarov V.R.**

M U N D A R I J A

- 1.Mavzu: Zamonaviy farmatsevtik tovar bozori. Tovarshunoslik tahlilining mohiyati.
- 2.Mavzu: Dori vositalar tovar sifatida .Iste'molchilar bozorini himoyalashda tovarshunosning vazifalari.
- 3.Mavzu:Tovarlarning tovarshunoslik tahlilida hujjatlar bilan ishlash.
- 4.Mavzu.Farmatsevtika tovarlarining tasnifi.
- 5.Mavzu. YUrak qon- tomir kasalliklarini davolashda qo'llaniladigan dori vositalarning tovarshunoslik tahlili.
- 6.Mavzu. Oshqozon-ichak tizimi kasalliklarida qo'llaniladigan dori vositalarining tovarshunoslik tahlili.
- 7.Mavzu. Nafas organlariga ta'sir etuvchi dori vositalari.
Antigistamin preparatlari tovarshunoslik tahlili
- 8.Mavzu. Markaziy asab tizimini davolashda qo'llaniladigan dori vositalarining tovarshunoslik tahlili.
- 9 Mavzu. Farmatsevtik tovarlarni ximoyalash va shtrix kodlash.
- 10.Mavzu. Vitamin preparatlari tovarshunoslik tahlili.
11. Mavzu.Turli xil farmatsevtika tovarlarini saqlash tartibi.
12. Mavzu.Parafarmatsevtik tovarlar: Ona va bolaga mo'ljallangan tovarlar, bolalar ozuqasi va kasallikni oldini oluvchi ozuqalarning tovarshunoslik tahlili.
- 13.Mavzu. Parafarmatsevtik vositalar: Parafarmatsevtik tovarlari, Davolash–kosmetika, Dezinfeksiyalovchi va yuvuvchi vositalarining tovarshunoslik tahlili.
- 14.Mavzu. Parafarmatsevtik tovarlar : “Biofaol qo'shimchalar va gomeopatik dori vositalarining tovarshunoslik tahlili.

.

Mavzu 1. Zamonaviy farmatsevtik tovarlar bozori. Tovarshunoslik tahlilining mohiyati.

Mavzuning maqsadi: talabalarni farmatsevtik tovarshunoslik fanining rivojlanish tarixi, tovarshunoslik tahlil mohiyati, farmatsevt tovarshunosning vazifalari zamonaviy farmatsevtik tovarlar bozoridagi dori vositalari hamda parafarmatsevtika qo‘shimcha mahsulotlar bilan ta’minlashdek serqirra jarayon bilan tanishtirish, foydalanish ko‘nikmalaridan iborat.

Mavzuning ahamiyati: farmatsevtika tovarshunosligi tahlili fani yosh mutaxasislarni farmatsevtik tovarlarni qabul qilish, sifatini tekshirish, hisobini yuritish, tovarlarni tahlil qilishni chuqur bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lishidir.

Mustaqil tayyorlanish uchun savollar:

1. Farmatsevtika tovarshunoslik tahlili faning rivojlanish tarixi ?
2. Farmatsevtika tovarshunoslik tahlil mohiyati to‘g‘risida tushuncha?
3. Farmatsevtika tovarshunoslik tahlil turlari ?
4. Farmatsevtika tovarshunosligi fani qanday boshqa fanlar bilan bog‘liq?
5. Farmatsevtika tovarshunoslik tamoillariga ta’rif bering?

Boshlangich bilim nazoratini aniqlash uchun test savollari

1. Farmatsevtika tovarshunoslikning asosiy vazifasini aniqlang?

- A. Farmatsevtik tovarlar iste’mol qiymatini, iste’mol xususiyatini, ularni tashish va saqlash jarayonida sifatini o‘zgarmasligini ta’minlash;
- V. Farmatsevtik tovarlarini aholiga sotishni ta’minlash;
- S. Tovarlar sifatini nazorat qilish;
- D. Farmatsevtik tovarlar xususiyatini o‘rganish.

2. Farmatsevtika tovarshunosligi tahlili fani bu:

- A. Ilmiy fan;
- V. Fandagi yo‘nalish.
- S. Axborot qismi;
- D. O‘quv amaliyot

3. Farmatsevtika tovarshunosligi taxlili tamoillari ko‘rsating?

- A. Samaradorlik, xavfsizlik, mutanosiblik, o‘zaro almashinuv, tizimlash.
- V. O‘zaro almashinuv, tizimlash
- S. Xavfsizlik, mutanosiblik jamlangan
- D. Samaradorlik, xavfsizlik, mutanosiblik, o‘zaro almashinuv .

4.O‘zaro almashinuv-bu...

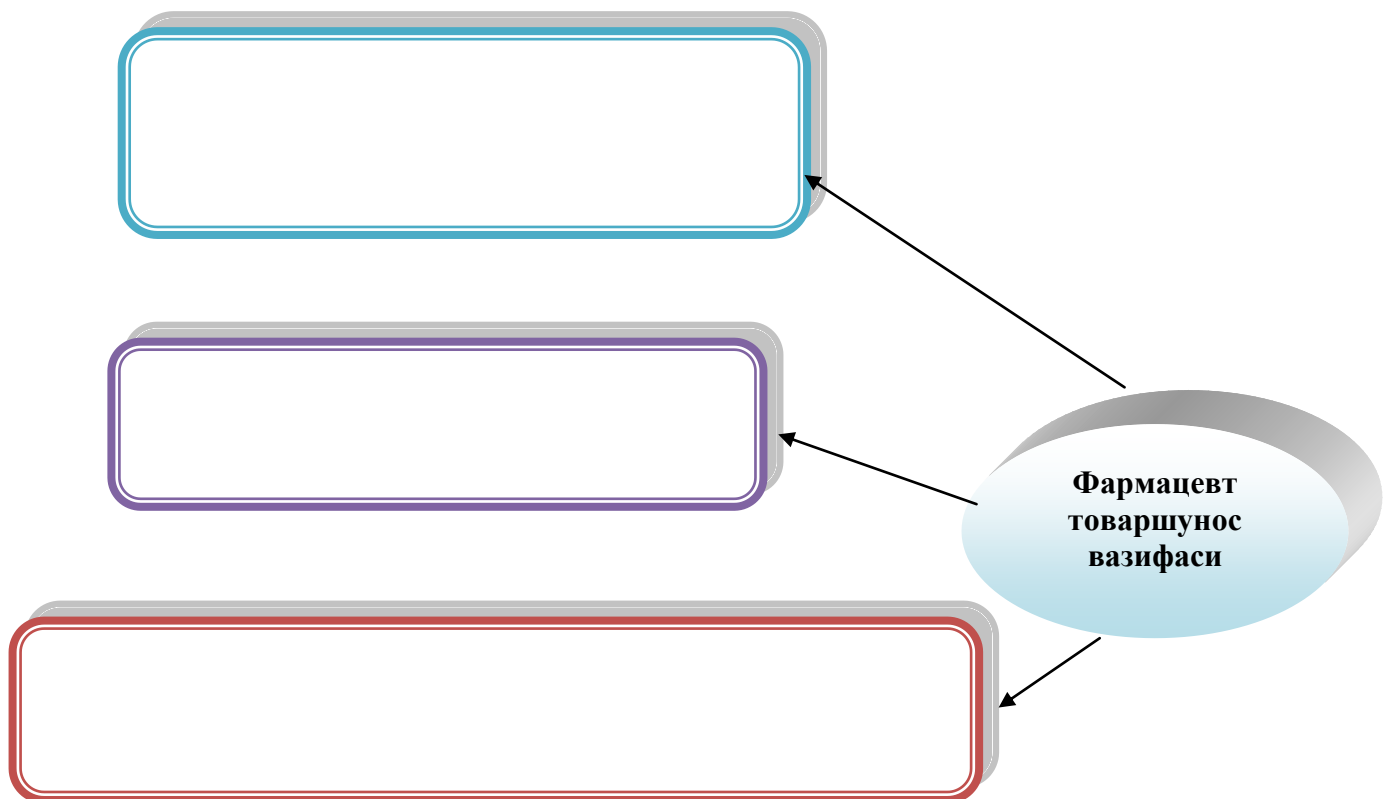
- A.Tovarlarni ishlab chiqarish, qadoqlash, saqlash va sotib olish jarayonidaga mansub tamoyil
- B.Bitta tovar, jarayon yoki xizmat o‘rniga boshqa tovar yoki xizmatning yaroqliligi, bir xil talablarni qondirish maqsadida foydalanish
- S.Tovarlardan hamkorlikda foydalanish
- D.Tovarni saqlash jarayonida atrof-muxitga bezararligi.

5.Mutanosiblik-bu...

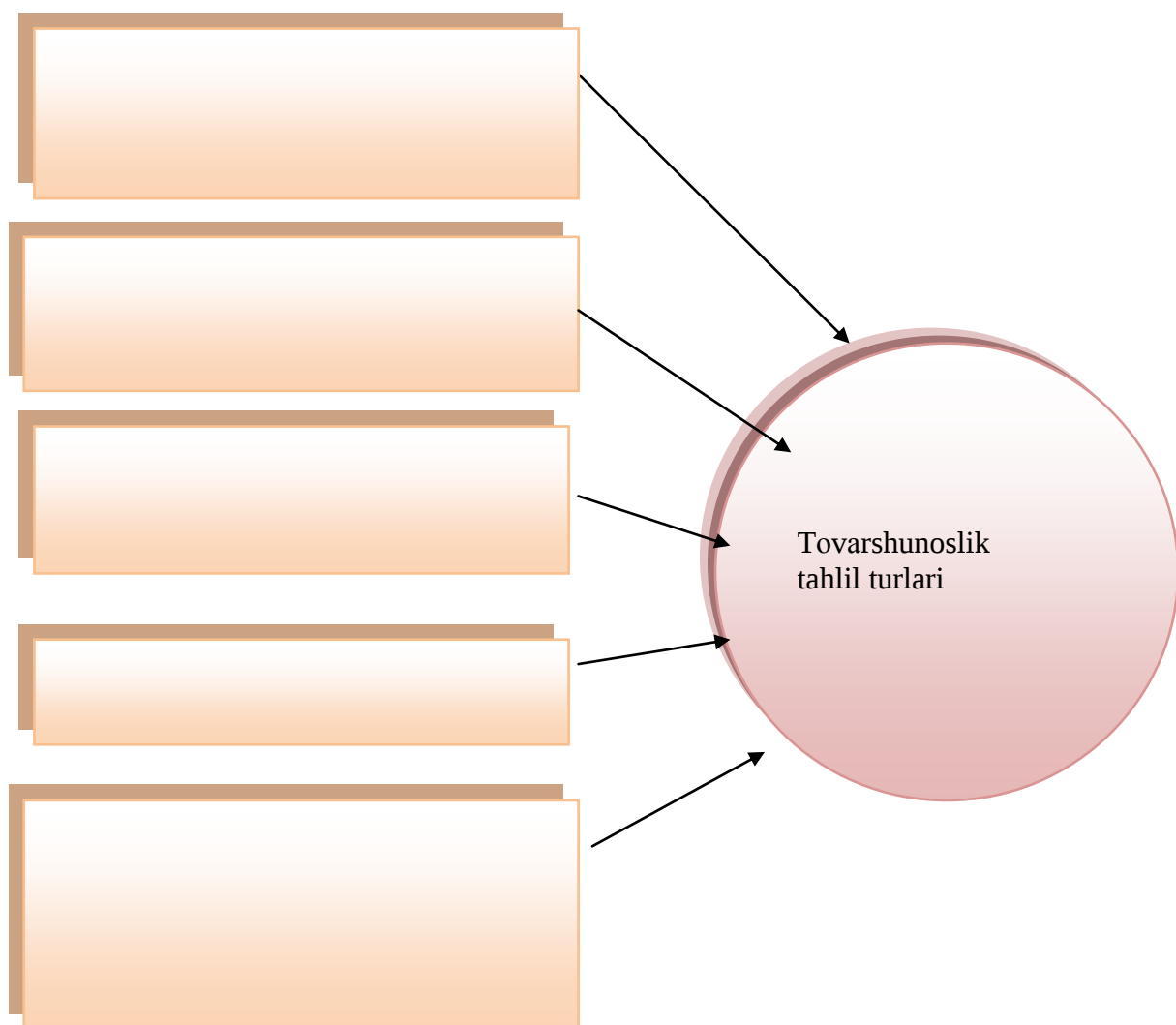
- A.Tovarlarni ishlab chiqarish, qadoqlash, saqlash va sotib olish jarayonidaga mansub tamoyil
- B.Bitta tovar, jarayon yoki xizmat o‘rniga boshqa tovar yoki xizmatning yaroqliligi, bir xil talablarni qondirish maqsadida foydalanish
- S.Tovarlardan hamkorlikda foydalanish
- D.Tovarni saqlash jarayonida atrof-muhitga bezararligi.

Mustaqil bajarish uchun vazifalar

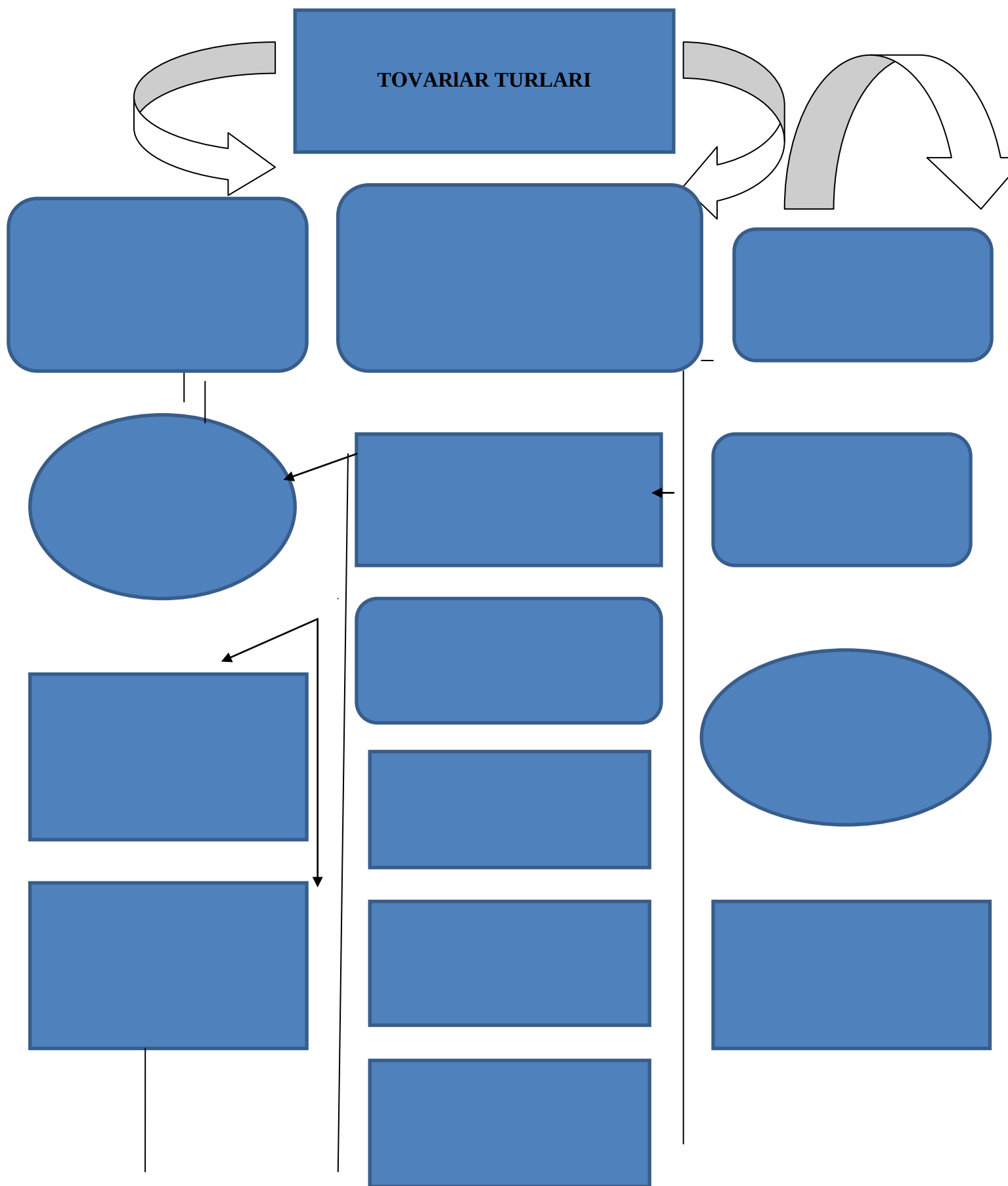
Vazifa-1. Olingan axborotlar asosida farmatsevtik tovarshunoslikning vazifasini «Klaster usulida» yoriting

Vazifa 2. Olingan axborotlar asosida farmatsevtik tovarshunoslik tahlil turlarini .Klaster usulida yoriting

Vazifa3.Olingan axborotlar asosida dorixona tovarlar turlarini
«Klaster usulida» yoriting

Vazifa4. Tarqatma materialdan foydalanib dori vositasi misolida tovarshunoslik tahlilini o'tkazish chizmasini ketma-ketligini ko'rsatib bering?

<i>t/r</i>	<i>DV nomi</i>	<i>Farmakot erapev-tik gurux</i>	<i>Dori, shakli, dozasi qadok dagi soni</i>	<i>DV rangi, xidi va b.</i>	<i>Qadoq -turi</i>	<i>Markir ov kasi</i>	<i>Saqlash</i>	<i>Xujjat nomi</i>
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								

MAVZU 2.Dori vositalari tovar sifatida. Iste'molchilar bozorini himoyalashda farmatsevt tovarshunosning vazifalari

Mavzuning maqsadi: Tovarlarining iste'mol qiymati vazifasiga muvofiq ularni ichki yoki tashqi ishlatilishi uchun foydalanish hamda ishlatish yo'li bilan iste'mol qilish paytida namoyon bo'ladi. Tovarlarining iste'mol qiymati ularning asosiy tovarshunoslik tavsiflari orqali namoyon bo'ladi..

Mavzuning ahamiyati: farmatsevt kadrlarni tayyorlashda iste'molchilar xaq-xuquqlari to'g'risidagi me'yoriy hujjatlari asosida yuritish va tovarlarni berish jarayonlarini o'rganadilar. SHu boisdan ham talabalar kelgusida o'z faoliyatlarini samarali va qonuniy ravishda tashkil etishlrida mazkur mavzuning ahamiyati beqiyosdir.

Mustaqil tayyorlanish uchun savollar:

- 1 Dori vositalar to'g'risida umumiy tushunchalar?
- 2.Dori vositalari va dori preparatlari to'g'risidagi tushuncha ?
- 3.Giyoxvand va psixotrop moddalariga tushuncha bering?
- 4.Original va djenerik dori vositalari bu?
- 5..Iste'molchilar qanday huquqlarga ega?
- 6.Tovarlarini sifati qanday tekshiriladi?
- 7.Tovarni "Xavfsizligi" deganda nima tushuniladi?
- 8.Tovar uchun haq to'lash shakli va tartibi qanday belgilanadi ?
9. Oldi-sotdi shartnomalari kim tomonidan tasdiqlanadi?

10. Tovarni bozor ta'minotida xuquqiy va me'yoriy bazasi.
 11. Iste'molchilar xuquqini himoyalash to'g'risidagi qonun

Boshlangich bilim nazoratini aniqlash uchun test savollari

1. YUrak qon-tomir guruhiga kiruvchi dori vositasini belgilang.

A. adinoblakator B .kalsiy antagonisti V. diuretik
G. Analeptik D .nitratlari

2. Mosligini aniqlang

<u>yurak qon-tomir glikozidlari</u>	<u>DV assortiment</u>
<u>1.sekin ta'sir etuvchi</u>	<u>A.Strofantin</u> <u>G</u>
<u>2.tez va kuchli ta'sir etuvchi</u>	<u>B.Selanid</u>
	<u>V.Dilanatsin</u>
	<u>G.korglikon</u>
<u>Javob: 1-----,2-----</u>	<u>D.dikogsin</u>
<u>---</u>	

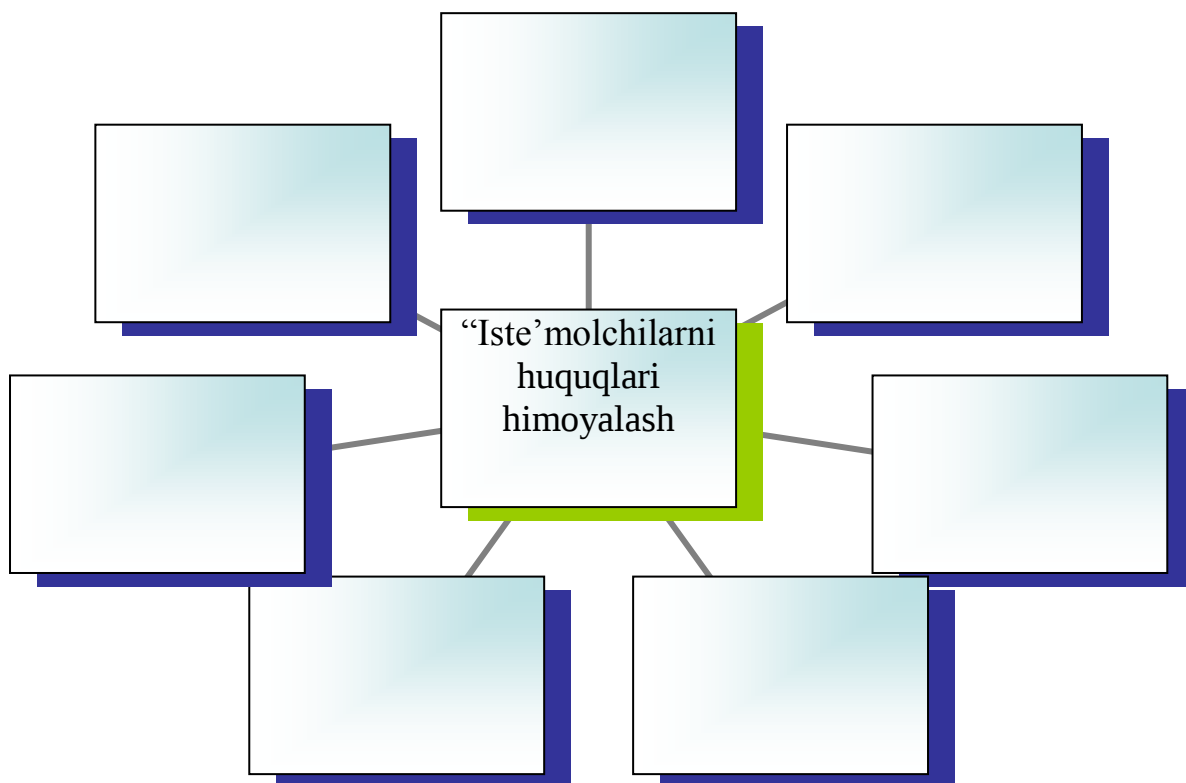
3.Mosligini aniqlang

<u>yurak qon-tomir guruh vositalari</u>	<u>Savdo nomi</u>
<u>1.spazm oluvchi</u>	<u>A.klofellin</u>
<u>2.adinoblakator</u>	<u>B.norvask</u>
<u>3.kalsiy antagonisti</u>	<u>V.no-shpa</u>
	<u>G.tenormin</u>
	<u>D.dibazol</u>
<u>Javob: 1-----,2-----3----</u>	<u>E.kardil</u>
<u>-----</u>	

4.Nifidipin DVsini savdo nomini keltirilgan ro'xatdan toping.

A. korinfar
B. fenigidin
V. fenaptin
G. kordafen
D. adalat

Mustaqil bajarish uchun vazifalar
Vazifa-1. “Iste’molchilarni huquqlari himoyalash” qonuni dan foydalangan holda mavzu bo’yicha Klaster tuzing.

Vazifa 2. Iste’molchilar xuquqini himoya qilish qonuning 1-chi moddasidagi tushunchalarni o’rganib chiqing va 1-jadvalga savol-javoblarni kiriting.

№	Savol	Javob	Asoslash

Savollar:

Quyidagi tushunchalarga izox, bering

Iste’molchi

Sotuvchi

SHartnoma

Tovar

Normativ xujjatlar

Kafolat muddati
 Xizmat muddati
 Yaroqdik muddati
 Tovar-cheqi
 Kassa cheqi
 Iste'molchilar qanday huquqlarga ega?
 Tovarlarning sifati qanday tekshiriladi?
 Qanday muddat ichida iste'molchi sotib olingan tovar xaqida ma'lumot talab
 qilish mumkin?
 Sotib olingan tovar iste'molchiga zarar etkazsa nima qilish mumkin?
 Tovarni "Xavfsizligi" deganda nima tushuniladi
 Ishlab chikaruvchi tomonidan qanday muddat ichida uning (tovarning) xizmat
 qismi muddati ta'minlanadi
 Tovar uchun xak to'lash shakli va tartibi qanday belgilanadi?
 Oldi-sotdi shartnomalari kim tomonidan tasdiqlanadi
 Tovarning kafolat muddati qanday hujjatda ko'rsatiladi
 Agar sotuvchi iste'molchining talabini qondira olmasa, iste'molchi qanday
 huquqlarga ega
 Agar tovardan foydalanish saqlash natijasiga, zarar etkazilsa, iste'molchining
 huquqi qanday?
 Tovarni nuqsonlari aniqlansa iste'molchi qanday huquqlarga ega?

Vazifa3. Ish daftaringizga jadvalni chizib oling va mavzu yuzasidan olgan bilimlaringizni ob'ektiv tarzda "BBB" uslubida belgilang

Atamalar	Bilaman	Bilishni xohlayman	Bilib oldim

Vazifa. 4 Berilgan ma'lumotlar asosida jadvaldagi DVlar "Juftini toping" va to'g'ri javobni rasmiylashtiring

1	Psoxotrop moddalar	asosiy ta'sir etuvchi moddasi balans moddalaridan tozalangan , o'simlik, xayvon yomaridan tayyorlangan.
2	Djeneriklar- bu brend DV	bu tur DV, belgilangan qonun bo'yicha ishlab chiqirilgan, sifati

		me'yoriy xujjatlardagi standart talablariga javob bermagan.
3	YAroksiz deb topilgan DV	bir yoki ko'p komponenta i dori vosistalari bo'lib, ularda faol(ta'sir etuvchi) moddalar kichik (mikro dozalar) bo'lib, mahsus texnologiya asosida tayyorlangan va ichish uchun. in'eksiya qilish. yoki sirtga (mahalliy) qo'llash uchun dori shakllaridir.
4	Gomeopatik DV	psixotrop moddalar ro'yxatiga kiritilgan va O'zbekiston Respublikasida nazoratga olinadigan, kelib chikishi sintetik yoki tabiiy moddalar
5	Farmakopeya makolasi -	dori vositasi uchun farmakopeya qo'mitasi tomonidan tasdiklangan normativ-texnik xujjat;

MAVZU-3. Farmatsetik tovarshunoslik tahlilida hujjatlar bilan ishlash.

Mavzuning maqsadi: talabalarda farmatsevtik tovarlarni ta'minotchidan iste'molchiga etkazib berish tartibini hujjatlar asosida rasmiylashtirish zarurligi xaqidagi bilim va ko'nikmalarni shakllantirish.

Mavzuning ahamiyati: farmatsevt kadrlarni tayyorlashda farmatsevtik omborxonalarda, tovarlarni qabul qilish, hujjatlarni rasmiylashtirish saqlashni bilish katta ahamiyat kasb etadi. Olingan bilim va ko'nikmalar ularga bo'lgan talabni aniqlash, talabnoma buyurtma tuzish va topshirish tartibini, so'ngra tovar etkazib berish uchun shartnoma tuzish, shartnoma asosida tovar qabul qilish, uni tahlil qilish, saqlash va iste'molchiga etkazib berish masalalarini malakali hal qilish imkonini beradi.

Mustaqil tayyorlanish uchun savollar:

1. Farmatsevtika tovarlarni olish uchun qanday xujjatlar rasmiylashtiriladi?
2. "Ta'minotchi" va "Buyurtmachi" urtasida tovar etkazib berish uchun qanday hujjat tuziladi?

3. Kelgan tovalar qaysi bo‘lim orqali qabul qilinadi?
- 4..Schyot-faktura qanday hujjat asosida tuziladi?
5. Qabul dalolatnomasiga kim imzo qo‘yadi?
- 6.Tovarlarini ombordan olib chiqishda qanday hujjat rasmiylashtiriladi?

Boshlangich bilim nazoratini aniqlash uchun test savollari.

1.Kelgan tovalar qaysi bo‘lim orqali qabul qilinadi?

- A. qabul bo‘limida
- B. ekspeditsiya, kabul bo‘limida
- G. saqlash va junatish bulimida.

2.“Ta’minotchi” va “Buyurtmachi” urtasida tovar etkazib berish uchun qanday hujjat tuziladi?

- A. qabul dalolatnomasi
- B. ishonchnoma, shartnoma
- G. hisob varaqasi

3.Schyot-faktura qanday hujjat asosida tuziladi?

- A.talabnoma-buyurtma
- B. shartnoma
- G. ishonchnoma, qabul dalolatnomasi

4. Qabul dalolatnomasiga kim imzo qo‘yadi?

- A.ombor mudiri
- B. mudir o‘rinbosari,qabul komissiya raisi, a‘zolari
- G. komissiya a‘zolari
- B. saqlash, tovarlarni berish
- G. xamma javoblar to‘g‘ri.

5.Farmatsevtika tovarlarni olish uchun qanday xujjatlar rasmiylashtiriladi?

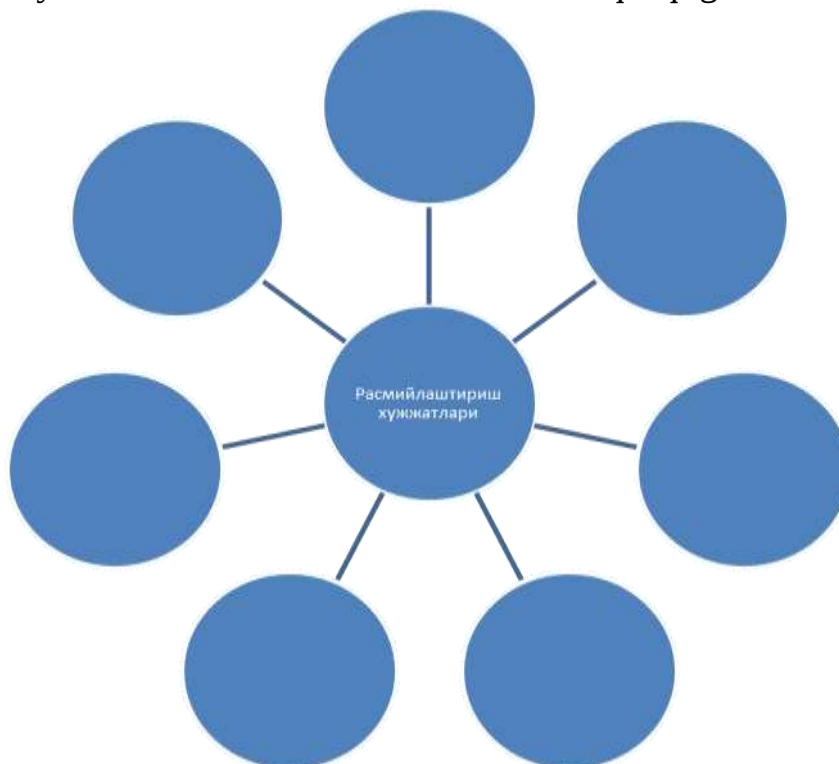
- A. ruxsatnoma
- B. talabnoma-buyurtma
- V. to‘lov topshiriqnomasi
- G. hisob varaqasi (schet-faktura)

6.Tovarlarini ombordan olib chiqishda qanday hujjat rasmiylashtiriladi?

- A. ruxsatnoma
- B. hisob-varaqasi
- V. so‘kchak-varakasi.
- G. talabnoma-buyurtma qaysi bo‘limda tuziladi.

Mustaqil bajarish uchun vazifalar

Vazifa.1 Tovarlarini ta'minotchidan iste'molchiga etkazib berishni hujjatlar asosida rasmiylashtirish klaster usullarini tatbiq qilgan holda yozing.

Vazifa 2. Pantogam dori vositasini tovarshunoslik tahlilni ketma-ketligi bo'yicha o'tqazing (jadvalni to'ldiring).

1 bosqich. Pantogam preparatini qaysi tasniflash guruxiga kirishini aniqlang (grafa 3)

2 bosqich Qadoq turini aniqlang .

2.1. Qadoq turlarini yozib chiqing. (grafani to'ldiring 4).

2.2. Qadoqning sifatini baxolashda me'yoriy xujjatga to'g'ri kelmasa uni 5 grafaga rasmiylashtiring.

3 bosqich. Qadoqdagi markirovkani baxolang va izoxlang.

3.1. Qadoqdagi ro'yxatga olingan raqamini toping va uni 6 grafaga qayd eting.

3.2. Qadoqdagi tovarning saqlash muddatini aniqlang va uni 7 grafaga qayd eting.

3.3. Tovarni ishlab chiqargan, ishlab chiqaruvchining o'ziga xos bo'lgan tovar belgisini toping va uni 8 grafaga qayd eting.

3.4. Markirovkani sifatini baxolang va uni 9 grafaga rasmiylashtiring .

4 bosqich Tovarning sifatiga va iste'mol qiymatiga ta'sir etuvchi omillarni belgilang .

4.1. Qadoqdagi saqlash sharoitini toping va uni 10 grafaga qayd eting.

4.2. Tovarning sifatiga va iste'mol qiymatiga ta'sir etuvchi omillarni belgilang va uni 11 grafaga qayd eting

- 5 bosqich. DVni shtrix kodini izoxlang.
 5.1. DV ishlab chiqarilgan Davlatni aniqlang.
 5.2. DV ishlab chiqarilgan zavodni aniqlang.
 5.3. Qadoqdagi aniqlang natijalarni markirovka natijalari bilan solishtiring. Xulosa bering.

Jadval 1.

t/r	DV nomi	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Vazifa3. O‘qituvchi tomonidan berilgan tarqatma materialdan foydalanilgan xolda tovarni qabul aktini rasmiylashtiring.(1 ilova)

Ilova 1.

Dalolatnoma

Tovar ekspertizasi to‘g‘risidagi

-----shaxar-----

-----2017 yil

Dalolatnoma tuzildi-----

(kim tomonidan)F.I.SH.

Asos-----

t/r	Tovar nomi	o‘lchami	soni	Xulosa

Tekshirish maqsadi-----

Saqlash sharoiti-----

Tekshirish natijasida aniqlandi-----

Ekspert-----“”-----““-----

Vazifa4.**Vaziyatli masala (Keys)**

1.Dorixona omboridan kelib tushgan molnii qabul qilishda, kelib tushgan tovarga ilova kilingan hujjat bilan xaqiqiy mavjud tovar o'rtasida farq borligi aniqlandi. Bunda mol-moddiy boyliklarni qabul qilib olayotgan moddiy javobgar shaxs qanday chora ko'rishi kerak ?

2.Dorixonaga ilova qilib yuboriladigan hujjatlarsiz mol kelib tushdi. Bunday xolatda dorixona mudiri qanday yo'l tutmog'i kerak?

Test savollari	vaziyatli masala
Tushuncha taxlili	Ko'nikma

Mavzu:4. Farmatsevtik tovarlar tasnifi.

Mavzuning maqsadi: Farmatsevtika bozoridagi tovarlar, ularning tavsiflari, iste'mol xossalari xaqida ma'lumot berish.Tovarlar tasnifi va uning ahamiyati to'g'risida tushuncha berish.

Mavzuning axamiyati: ko'p miqdordagi ob'ektlarning, masalan tovarlar va xodisalarning, xammasi uchun umumiy belgisi bo'yicha sinflarga, guruxlarga va boshqa bo'linmalarga bo'linishi haqida ma'lumotga ega bo'ladilar.

Mustaqil tayyorlanish uchun savollar:

- 1.Tasniflash tugrisida umumiy tushunchalar,vazifa va maksadlari.
- 2.Tasniflashning umumiy koidalari va usullari.

- 3.Farmatsevtik tovarlar tasnifi
- 4.Dori vositalar tasnifi

Boshlangich bilim nazoratini aniqlash uchun test savollari.

1.Tasniflash

- 1.Muayyan mahsulot yoki tovarlar guruhiga uning iste'mol xususiyatlari bo'yicha ma'lumotlarni tahlil qilish
- 2.Ob'ektlarning majmuasini sinflarga, guruhlariga va boshqa bo'linmalarga ma'lum bir xususiyat bo'yicha taqsimlash
- 3.An'anaviy belgilar mahsuloti va operatsiyalarining nomlarini belgilash

2.Tasniflashning asosiy maqsadi

- 1.Tovar ayirboshlash jarayonida iste'molchilarning huquqlarini himoya qilish
- 2.Tovarlarning ayirboshlash jarayonidagi sifati
- 3.Bozor tadqiqotlari

3.Ierarxik tasniflash usuli kodlash usulini qo'llaydi

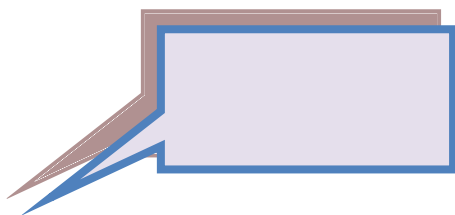
- 1.Parallel
- 2.Xarfli raqamli
- 3.Ketma-ketlikda
- 4.Surma

4.Tasniflashning asosiy turlari

- 1.Statistik, qarama-qarshi
- 2.Ierarxik; Facet
- 3.Facet
- 4.YOrdamchi

Mustaqil bajarish uchun vazifalar

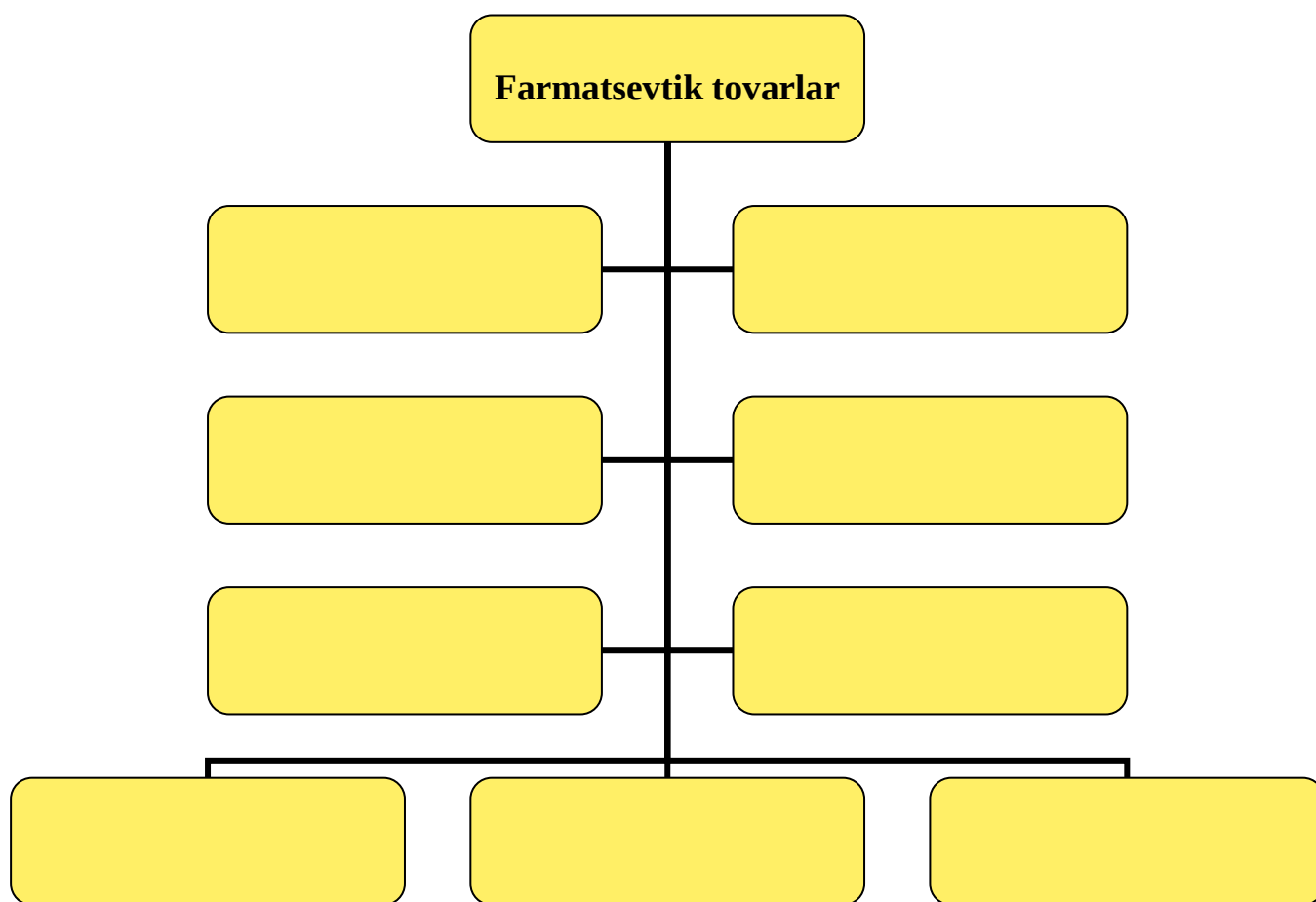
Vazifa 1. Farmatsevtik tovarlar tasnifi asosida Klaster tuzing.

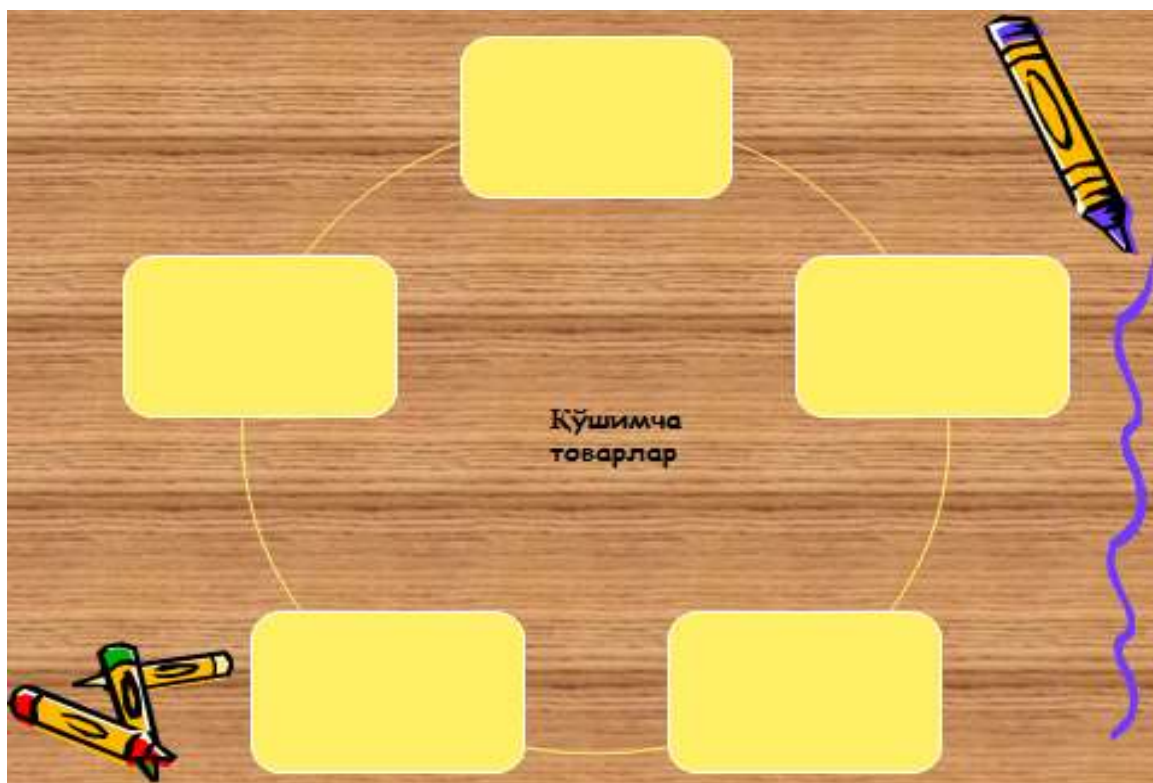

Klasterni tuzish qoidasi

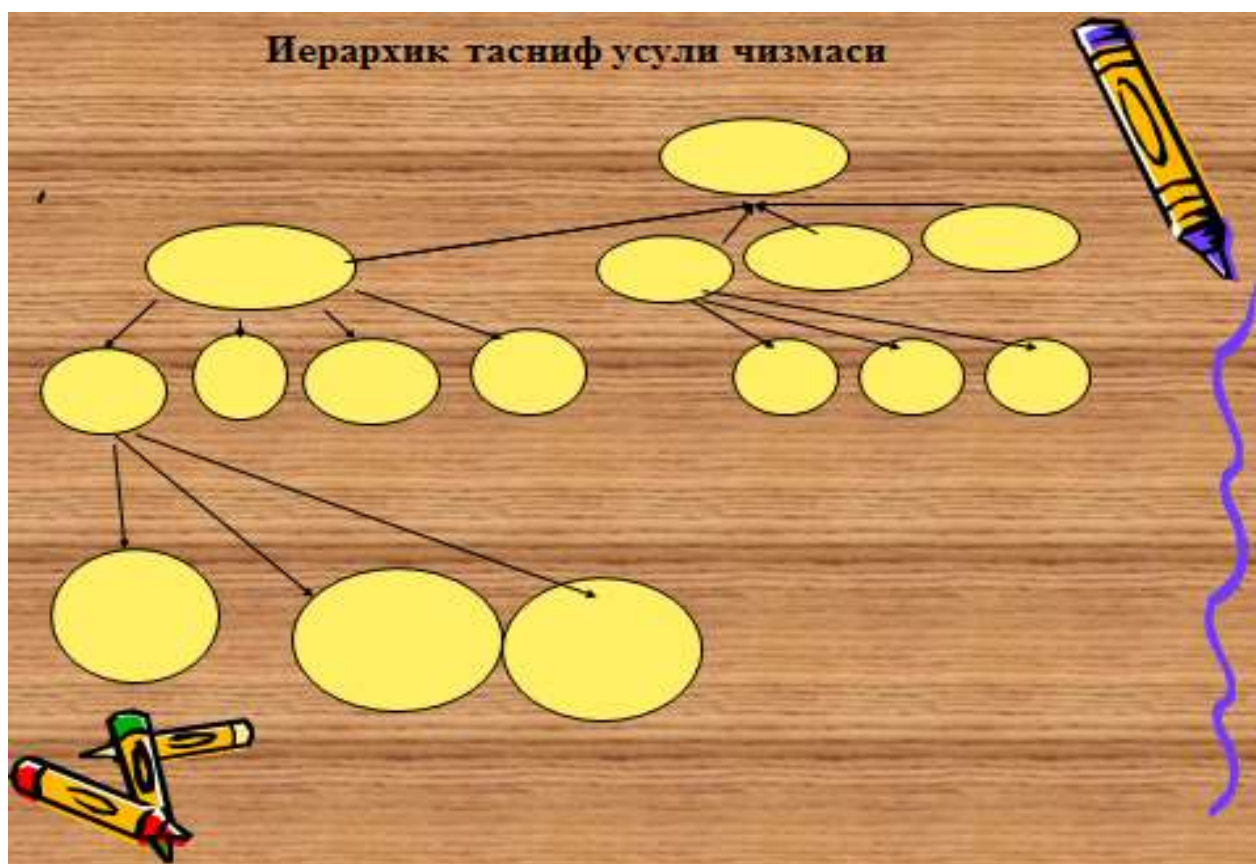
1. Hayolingizga kelgan barcha tushunchalarni yozing. G'oya sifatini muhokama qilmang: ularni oddiy holda yozing.

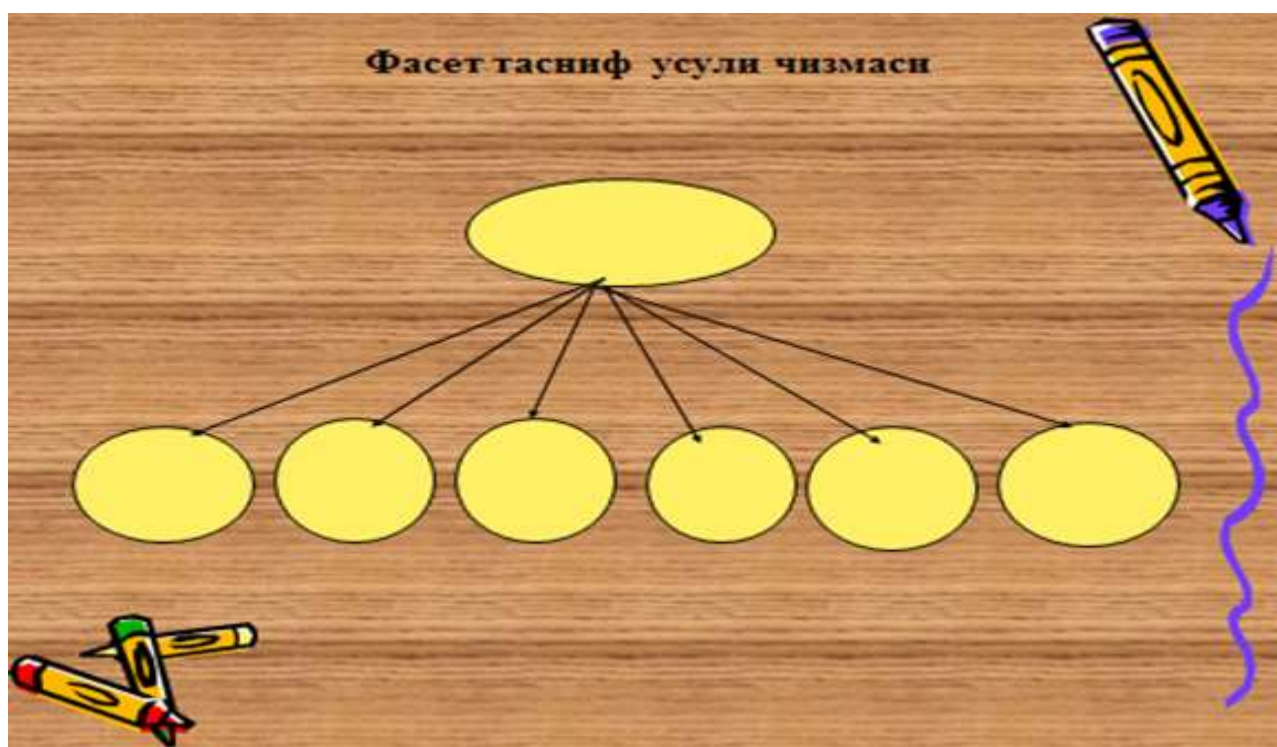
2. Orfografiya va boshqa omillarga e'tibor bermang.
3. Ajratilgan vaqt tugaguncha yozuvni to'xtatmang. Agarda fikrlar kelishi birdan to'xtasa, u holda qog'ozga rasm chizing, qachonki to'la fikrlar paydo bo'lmaguncha.
4. Ko'proq aloqa bo'lishligiga harakat qiling. Tushunchalar soni, ular oqimi va ular o'rtasidagi o'zaro aloqadorlik bo'yicha chegaralanmang.

Vazifa 2. Ierarxik va faset usullarini dori vositalar misolida yoriting.

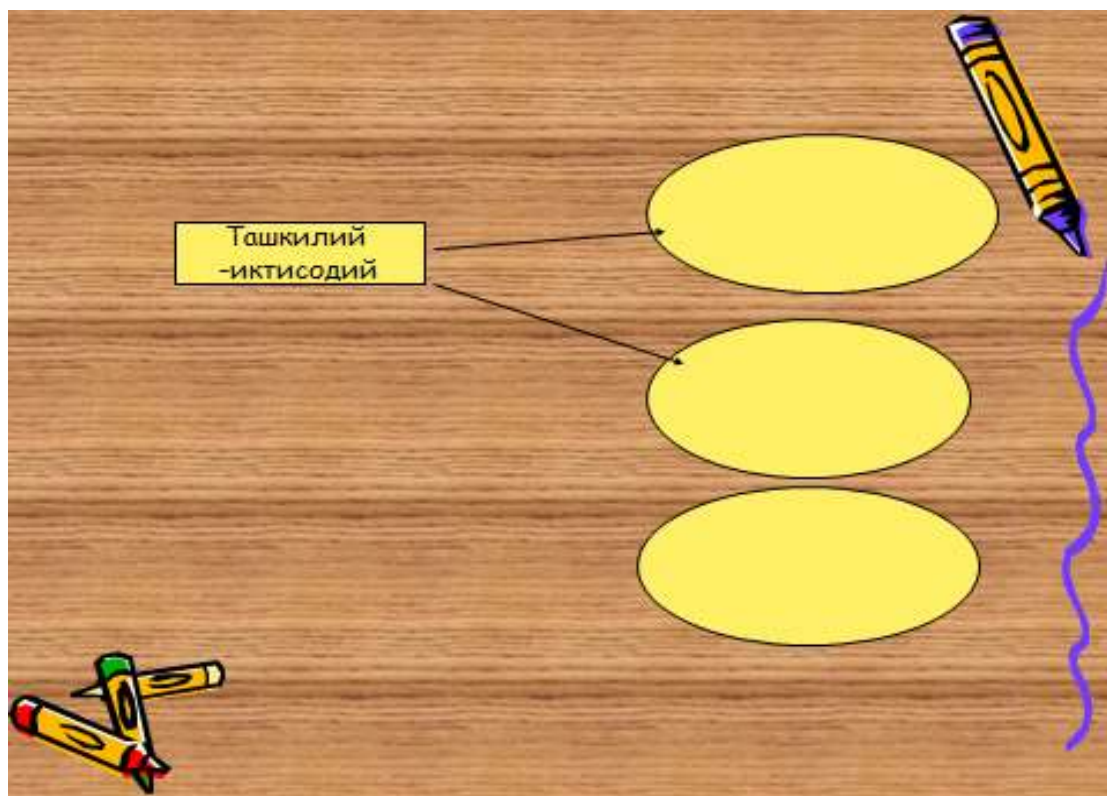

Vazifa 3. Berilgan ma'lumotlar asosida jadvaldagi “Juftini toping” va to‘g‘ri javobni rasmiylashtiring

Дори воситалар классификацияси (таснифи)
Проф. Дремованинг таснифи буйича ДВ куйидагича белгилари буйича гурухларга ажратилади.

т.р	таснифланиши	ДВ турлари
1	Тиббиёт тизими	Оригинал (асл) Ухшаш тайёрланган
2	Тавсия этилиши	Янги яратилган ДВ Аввалда маълум булган ДВ
3	Ишлаб чиқариш	Тайёр дори тури Дорикона шaroитида тайёрланган (экстемпорал) Рецепт асосида (Внутриаптечная заготовка)
4	Ишлаб чиқарилган тури	Классик Гомеопатик
5	Химияланганлик (правовая заштита)	Стандарт ДВ Яроқсиз топирилган ДВ
6	Яратилиш (янгиланиш) даражаси	Даволаш учун Касалликни олдини олиш Ташхис қуйиш учун
7	Сифати	Патентланган Патентланмаган
8	Чинлиги	Рецепт билан бериладиган ДВ Рецептсиз бериладиган
9	Дориконадан бериш тартиби	ДВ Хавоий Калбазилаштирилган

Vazifa 4. Farmatsiya yoʻnalishi boʻyicha tasniflashni yoriting.

Mavzu: 5. YUrak qon-tomir kasalliklarini davolashda qo‘llaniladigan dori vositalar tovarshunoslik tahlili

Mavzuning maqsadi: yurak qon-tomir kasalliklarini davolashda foydalaniladigan dori vositalarini sinflarga bo‘lish, yurak qon-tomir kasalliklarini davolashda foydalaniladigan dori vositalar assortimentlarini o‘rganish.

Mavzuning ahamiyati: Kasbiy bilimlarni shakllantirish va yurak qon-tomir kasalliklarini davolashda foydalaniladigan dori vositalar assortimentlari tahlilini o‘tkazish ko‘nikmalarini hosil qilishdan iborat.

Mustaqil tayyorlanish uchun savollar:

- 1.YUrak qon-tomir vositalari bozorining umumiy xarakteristikasi.
- 2.YUrak qon-tomir kasalliklarini davolashda qo‘llaniladigan vositalar sinflari, guruh a’zolari.
- 3 YUrak qon-tomir kasalliklarini davolashda qo‘llaniladigan vositalar tovar xarakteristikalari (tarkibidagi glikozidlar; antiaritmitik; spazmolitik; adrenoblokatorlar; kalsiy antagonistlar; qon-tomirlarni pereferik kengaytirgichlar; APF ingibitorlar; stenokardiyaning davolash uchun boshqa gipotenzivlar; asab tizimida qon aylanishni yaxshilovchilar; gipolipidemik; diuretik; urikozurik; trombolitik bachadon muskulturalari ta’sir etuvchilar).
4. YUrak qon-tomir kasalliklarini davolashda qo‘llaniladigan vositalar tovarshunoslik tahlillarini o‘tkazish algoritmi.

Boshlangich bilim nazoratini aniqlash uchun test savollari.

1. YUrak qon-tomir guruhiga kiruvchi dori vositasini belgilang.

A. adinoblakator

B. .kalsiy antagonisti

V. diuretik

G. analeptik

D .nitratlar

2. Mosligini aniqlang

yurak qon-tomir glikozidlari	DV assortiment
<u>1.sekin ta’sir etuvchi</u>	<u>A.Strofantin K</u>
<u>2.tez va kuchli ta’sir etuvchi</u>	<u>B.Selanid</u>
	<u>V.Dilanatsin</u>
	<u>G.korglikon</u>
Javob: 1-----,2-----	<u>D.digoksin</u>

3.Mosligini aniqlang

yurak qon-tomir guruh vositalari	Savdo nomi
1.spazm oluvchi	<u>A.klofelin</u>
2.adinoblakator	<u>B.norvask</u>
3.kalsiy antagonisti	<u>V.no-shpa</u>
	<u>G.tenormin</u>
<u>Javob: 1-----,2-----3-----</u>	<u>D.dibazol</u>
	<u>E.kardil</u>

4.Nifidipin DVsini savdo nomini keltirilgan ro‘xatdan toping.

- A. korinfar
- B. fenigidin
- V. fenaptin
- G. kordafen
- D. adalat

Mustaqil bajarish uchun vazifalar

Vazifa1. Jadvalda keltirilgan ma’lumotlar asosida “Juftini toping”va to‘g‘ri javobni rasmiylashtiring.

1	YUrak qon-tomir kasalliklarini davolashda qo‘llaniladigan	patologik tushgan kayfiyatni va dipressiyani to‘g‘rilash xususiyatiga ega.
2	Antidepressantlar	sedativ samaraga ega bo‘lmagan antidipressant bo‘lib, turli genezaga ega depressiyalarda qo‘llaniladi.
3	Analeptiklar	yirik va kichik uvushishlar turidagi epilepsiyaning yiriklashgan formalarini davolashda qo‘llaniladi
4	Kamfora	xotiraning buzilishida, miyada qon aylanishini yaxshilashda bosh miya jaroxatlarida, Alsgeymer kasalliklarini davolashda qo‘llaniladi
5	Epilepsiyaga qarshi vositalar	MATiga stimullovchi ta’sir ko‘rsatadi, tomir harakat va nafas olish markazlarini qo‘zg‘atadi.
6	Haqiqiy nootroplar	analeptik va antiseptik ta’sir ko‘rsatadi kukun ko‘rinishda chiqariladi
7	Fluoksetin	parkinsonizmni davolashda qo‘llaniladi.
8	Lyuminal)	Sedativ ta’sir ko‘rsatadi, psixik kasalliklarni davolashda qo‘llaniladi.
9	Magniy sulfat	Trankvilizatorlar, anksiolitik spetsifik samaradorlikga ega
10	Xlorpromazin	– spazmolitik, sedativ va uyishishga

	qarshi vosita, zardaga qarshi vosita
--	--------------------------------------

Vazifa2. “Eng aqlli” o‘yin qoidasi: 2 ta talaba tanlanadi va 1 minut vaqt mobaynida savollarga javob beradi. Xar bir to‘g‘ri javob uchun 1 ball qo‘yiladi. Eng ko‘p ball to‘plagan talaba yutgan xisoblanadi.

I talaba

- 1.Senokardiyani davolash uchun dori vositalari.....
- 2.Diuretik va degidrotatsion dori vositalari.....
- 3.Bevosita ta’sir etuvchi antikaogulyantlar.....
- 4.Bilvosita ta’sir etuvchi antikaogulyantlar.....
- 5.Gipolimidemik dori vositalari.....
- 6.Boshqa yurak qon-tomir vositalari.....
- 7.Antogonistik kalsiy.....
- 8.Qon-tomirlarni periferik kengaytiruvchi vositalar.....
- 9.Angiotenzin qaytaruvchi ferment ingibitorlari.....
- 10.YUrak qon-tomir vositalari bozorining umumiy xarakteristikasi.
- 11.YUrak qon-tomir kasalliklarini davolashda qo‘llaniladigan vositalar sinflari, gurux a’zolari.

II talaba

- 1.Antogonistik kalsiy.....
- 2.Diuretik va degidrotatsion dori vositalari.....
- 3.Bilvosita ta’sir etuvchi antikaogulyantlar.....
- 4.Gipolimidemik dori vositalari.....
- 5.Gipotenziv dori vositalari. Qon-tomirlarni periferik kengaytiruvchi vositalar.....
- 6.Senokardiyani davolash uchun dori vositalari.....
- 7.Bevosita ta’sir etuvchi antikaogulyantlar.....
- 8.Angiotenzin qaytaruvchi ferment ingibitorlari.....
9. Gipotenziv dori vositalari.....
- 10.Boshqa yurak qon-tomir vositalari.....
11. YUrak qon-tomir kasalliklarini davolashda qo‘llaniladigan vositalar tovar xarakteristikalari

Mavzu-6: Oshqozon-ichak tizimi kasalliklarida qo'llaniladigan dori vositalari tovarshunoslik tahlili

Mavzuning maqsadi: Xazm qilish tizimi kasalliklarini davolashda ishlatiladigan dori vositalarining tovarshunoslik tahlilini o'tkazishga oid bilim va malakani shakllantirish.

Mavzuning ahamiyati: kasbiy bilimlarni shakllantirish va xazm qilish tizimi kasalliklarini davolashda foydalaniladigan dori vositalar assortimentlari tahlilini o'tkazish ko'nikmalarini hosil qilishdan iborat.

Mustaqil tayyorlanish uchun savollar:

1. Oshqozon ichak tizimi (**OIT**) kasalliklarida ishlatiladigan dori vositalarining umumiy ta'rifini va klassifikatsiyasini keltiring.
2. Oshqozon yarasiga qarshi preparatlarni ta'riflang, misollar keltiring.
3. Surgi dorilarning qo'llanilishi va ta'sir mexanizmini misollar bilan tushuntirib bering.
4. Diareyaga qarshi vositalar guruhini tasvirlab, misollar keltiring.
5. Ferment preparatlar guruhi, ularning vakillari.
6. Gepatoprotektorlarni qo'llashga ko'rsatmalar, misollar.
7. O't haydovchi va litolitik dori vositalarini tasvirlab, misollar keltiring.
8. Oshqozon ichak tizimi kasalliklarida ishlatiladigan dori vositalarining tovarshunoslik tahlilini keltiring.

Boshlangich bilim nazoratini aniqlash uchun test savollari

1. Mosligini aniqlang.

<i>Oshqozon yarasi preparatlar guruxi</i>	<i>DV assortimenti</i>
1. Proton toki ingibitori 2. Sitoprotektiv 3. Prostaglandin Javob: 1-----2-----3-----	A. Venter B. Saytotek V. Losek G. De-nol. D. Vikalin ↓

2. Mosligini aniqlang.

<i>DV guruxi</i>	<i>DV assortimenti</i>
1. Qusishga qarshi 2. Surgi 3. Diareyaga qarshi	A. Bisakodil B. Baktisubtil V. Serukal G. Senadeksin. d. Loperam

Javob:1-----2-----3-----	e.Falimint
--------------------------	------------

3. Mosligini aniqlang.

DV guruxi	DV assortimenti
1.Fermentlar 2. Gepatoprotektorlar 3.Eubiotik Javob:1-----2-----3-----	A.Essensiale, Essel-forte B.Lidaza V.Kobavit G.Urosan. d.Festale, Trizim e.Bifidumbakterin

Mustaqil bajarish uchun vazifalar

Vazifa1.Tovarshunoslik tahlilini o‘tkazing. OIT ga ta’sir etuvchi berilgan . DV ga, yo‘riqnomadan foydalanib xulosalar bering:

t/b	Tasvirlanishi	Qadoqlanishi	markirovka	Ilova qilingan hujjat
1				
2				
3				
4				

Vazifa 2. H₂-gistamin retseptorlari ingibitorlarga xarakteristika bering.

H₂-gistamin retseptorlari blokatorlari avlodlari

Avlodlar	Qo‘llanilishi	Vakillari
1		
2		

3		
4		

Vazifa 3. OIT kasalliklarida qo'llaniladigan DVni dorixonaga tashrif buyurib farmatsevtlardan so'rashga ko'ra quyidagi algoritmni to'ldiring.

**Mavzu-7: Nafas organlariga ta'sir etuvchi dori vositalari.
Antigistamin vositalari tovarshunoslik tahlili.**

Mavzuning maqsadi: Nafas organlariga ta'sir etuvchi dori vositalarining tovarshunoslik tahlilini o'tkazishga oid bilim va malakani shakllantirish.

Mavzuning axamiyati: kasbiy bilimlarni shakllantirish va nafas organlariga kasalliklarini davolashda foydalaniladigan dori vositalar assortimentlari tahlilini o'tkazish ko'nikmalarini hosil qilishdan iborat.

Mustaqil tayyorlanish uchun savollar:

1. O'pkaning nospetsifik kasalliklarida qo'llaniladigan DV guruhiga tavsif bering.
2. Adrenomimetik vositalar. Vakillari, ularning asosiy ta'sir mexanizmlari.
3. Nonarkotik yo'talga qarshi va balg'am ko'chiruvchi vositalar. Ta'sir mexanizmlari, vakillari.
4. Birinchi, ikkinchi, uchinchi avlod gistamin va antigistamin preparatlar.
5. Antigistamin preparatlarining uch avlodi vakillari orasidagi farmakologik jihatidan farqlari, vakillari.
6. Ushbu guruh preparatlarining tovarshunoslik tahlilini olib boring.

Boshlangich bilim nazoratini aniqlash uchun test savollari

1.Astmaga qarshi dozalangan aerosolni : Xatosini toping.

- A. Ventolin
- B. Bekotid
- V.Rotadisk
- G. Kromogeksal
- D. Intal

2.Mosligini aniqlang

Adrenomimetiklar tasnifi	DV assortimenti
1. Alfa-adrenomimetik	a.Adrenalin
2.Beta-adrenomimetik	b. Sanorin
3. Alfa va Beta adrenomimetiklarning umumiyasi	v. Efidrin
	g.Izadrin
	d. Berotek.
	e.Galazolin
Javob:1.-----2-----3-----	

3. Beta-adrenostimlyatorlarning qo'shimcha farmakologik qo'llanilishi:

1. Yo'talga qarshi
2. Antigistamin
3. Maxalliy og'riqsizlantiruvchi
4. Qusishga qarshi

4. Mosligini aniqlang

DV tasnifi	DV assortimenti
1. Yo'talga qarshi nonarkotik 2. Balg'am qo'chiruvchi Javob: 1.-----2-----3-----	a. Glauvent b. Flegamin v. Bronxolitin g. Libeksin

5. Mosligini aniqlang

Antigistamin DV avlodi	DV assortimenti
1. Birinchi 2. Ikkinchi 3. Uchinchi	a. Loratadin b. Tavegil v. Gismanal g. Zaditen

Mustaqil bajarish uchun vazifalar

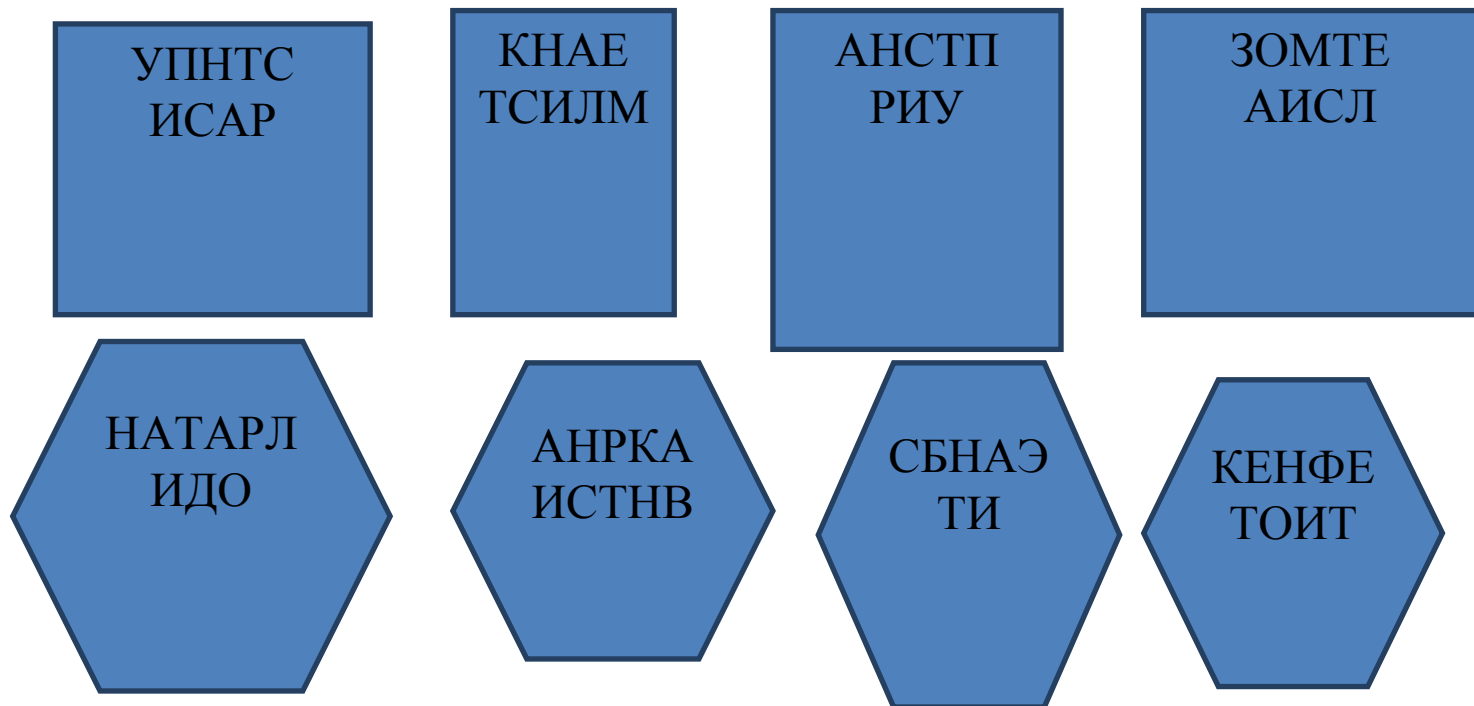
Vazifa 1. Tovarshunoslik tahlilini o'tkazing. Berilgan antigistamin DV ga quyidagi tavsiflar bo'yicha xulosalar bering:

t/r	Tasvirlanishi	Qadoqlanishi	YOrliqlanishi	Ilovadagi xujjat
1				
2				
3				
4				
5				
6				

Vazifa 2. Antigistamin preparatlari turli avlodlari orasidagi farqli jihatlarni jadvalda belgilang.

Xususiyatlari	I avlod	II avlod	III avlod
Vakillari			
Ta'sir mexanizmi			
Qusishga qarshi va boshqa markaziy ta'sirlari			
Qichishishga qarshi ta'siri			

Vazifa 3. “FAVORA” harflarni birlashtiring va soʻz xosil qiling.

Vazifa 4. Yuriqnomadan foydalanib, Adrenomimetik vositalar vakillariga kiruvchi DV roʻyxatini tuzing, va tovarshunoslik tahlilini oʻtqazing.

Mavzu-8: Markaziy asab tizimini (mat) davolashda qoʻllaniladigan dori vositalari tovarshunoslik tahlili

Mavzuning maqsadi: Markaziy asab tizimi kasalliklarni davolashda qoʻllaniladigan dori vositalari assortimenti boʻyicha mutaxassislik koʻnikma-larni shakllantirish. Bu guruhga mansub dori vositalarining tovarshunoslik tahlillarini olib borishni oʻrganish.

Mavzuning axamiyati: kasbiy bilimlarni shakllantirish va markaziy asab tizimi kasalliklarini davolashda foydalaniladigan dori vositalar assortimentlari tahlilini oʻtkazish koʻnikmalarini hosil qilishdan iborat.

Mustaqil tayyorlanish uchun savollar:

1. Markaziy asab tizimiga taʼsir etuvchi dori vositalari zamonaviy bozorining xarakteristikasini bering.
2. Psixologik aʼsir etuvchi dori vositalari sinflari haqida gapirib bering.

3. Markaziy asab tizimiga ta'sir etuvchi dori vositalarining Rossiyadagi guruhlarini sanab bering.
4. Quyidagi guruh dori vositalari assortimentlarining tovarshunoslik tavsiflarini bering.
 - narkoz uchun vositalar;
 - snotvor vositalar;
 - sedativ vositalar;
 - trankvilizatorlar va neyroleptik vositalar;
 - nootrop vositalar;
 - eleptikga qarshi va parkinsonga qarshi vositalar;
 - psixostimulyatorlar va antidepressantlar;
 - analeptik vositalar;
 - strixinin guruxiga oyid preparatlar va MATni qo'zg'atuvchi vositalar;
 - asab muskul uzauvchilarga ta'sir etuvchi vositalar;
 - narkotik analgetiklar va yo'talga qarshi narkotik vositalar;
 - og'riq qoldiruvchi, yog'larni kamaytiruvchi va shamollashga qarshi vositalar.

Boshlangich bilim nazoratini aniqlash uchun test savollari

1.MAT ga ta'sir etuvchi DV klassifikatsiyasi

A.narkoz vositalar

B.uyqu chaqiruvchi

V.notrop

G.psixostimulyatorlar

2.Ro'yxat berilgan uyqu chaqiruvchi DV assortimentidagi xatolikni toping:

A.ivadal

B .berilidorm

V.kalipsol

G.eunoktin

3.mosligini aniqlang

MAT	Savdo nomi
1.amitriptilin 2.karbamazepin 3.fluoksetin Javob 1-----2-----3----- -----	A.prozak B.amizol V.tegretol G.finlepsin D.elivel

4. mosligini aniqlang

DV guruhi	DV assortimenti
1. psixostimulyatorlar 2.analeptiklar 3.har xil qo'zg'atvchi vositalar	A.kamfora B.jenshen nastoykasi V.kofein- benzoat natriy

Javob 1-----2-----3----- -----	G.levzei ekstrakti
-----------------------------------	--------------------

Mustaqil bajarish uchun vazifalar

Vazifa 1. Tovarshunoslik tahlillarini olib boring. Ko‘rib chiqilgan MAT guruxi dori vositalarining, quydagi xarakteristikalarini bo‘yicha mosligi haqida xulosalar bering.

- ta’rifi;
- qadog‘i;
- yorliqlanishi;
- Ko‘rsatilgan xujjatlarni va ularning tuzilishini o‘rganing(kuzatuv xujjatlari.)

Vazifa 2. “Juftini toping”

1	yurak qon-tomir kasalliklarini davolashda qo‘llaniladigan	potologik tushgan kayfiyatni va dipressiyani to‘g‘irlash xususiyatiga ega.
2	Antidepressantlar	sedativ samaraga ega bo‘lmagan antidipressant bo‘lib, turli genezaga ega depressiyalarda qo‘llaniladi.
3	Analeptiklar	yirik va kichik uvushishlar turidagi epilepsiyani yiriklashgan formalarini davolashda qo‘llaniladi
4	Kamfora	xotiraning buzilishida, miyada qon aylanishini yaxshilashdabosh miya jaroxatlarida, Alsgeymer kasalliklarini davolashda qo‘llaniladi
5	Epilepsiyaga qarshi vositalar	MATiga stimullovi ta’sir ko‘rsatadi, tomir harakat va nafas olish markazlarini qo‘zg‘atadi.
6	Haqiqiy nootropiklar	analeptik va antiseptik ta’sir ko‘rsatadi kukun ko‘rinishda chiqariladi
7	Fluoksetin	parkinsonizmni davolashda qo‘llaniladi.
8	Lyuminal)	Sedativ ta’sir ko‘rsatadi, psixik kasalliklarni davolashda qo‘llaniladi.
9	Magniy sulfat	Trankvilizatorlar, anksiolitik spetsifik samaradorlikga ega
10	Xlorpromazin	– spazmolitik, sedativ va uyishishga qarshi vasita, zardaga qarshi vosita

Vazifa 3. “Topish”O‘yin qoidasi. So‘zni ochib bering .

1 tur	2 tur	3 tur
QRSHAI	VOTALRSIA	SKUULM
G‘RQIO	CHUNU NROKZA	SABA ZAVTU
YOARING‘	RAALVOSSI	ICHASHGARU
IDLQOURVICH,	EDASIV	ICHUTEV RIS‘AT
ASHAGALLM	RONTOVS	RAOVISLATA
CHKAIRYVTUM		KTIORNAK AV
AV VSIOAART		NAAGELITRLA
		AVO‘YAGALG
		RASHQA IKRTOANK
		AROVATISL

MAVZU-9. Farmatsevtik tovarlarni ximoyalash va shtrix kodlash

Mavzuning maksadi: Farmatsevtik tovarlarni kodlash – tovarlarni raqamli , harf-raqamli va shtrix kod bilan raqamlanadi bundan maqsad tovardarni identifikatsiyalashdan iboratdir ,farmatsevtik tovarlar kodlarini aniqlash bo‘yicha kasbiy malakasini shakllantirish.

Mavzuning ahamiyati:Farmatsevtik assortimentni tahlil qilish uchun kodlardan foydalanish Dorixona faoliyatida kodlash-bu maxsulotni klassifikatsiyalash yoki klassifikatsiyalangan guruxlarni ifodalash uchun foydalaniladigan belgi yoki belgilar yigindisidir. Kodning tarkibiy tuzilmasi- maxsulot tarkibini belgilash sharti va unda belgilarni ketma-ketligini ifodalaydi. .

Mustakil tayyorlanish uchun nazorat savollari.

- 1.Tovarlarni kodlash, asosiy ta’rifi, tushunchasi va maqsadi
- 2.Kodlash usullari
- 3.TN VED (Tashki iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi) kodi
- 4.Tovarlarni kodlash.
5. SHtrix-kod. Uning xillari va tizimi.
6. Xarfli va shtrixli kodlashning afzalliklari va kamchiliklari aytib bering?
- 7.O‘zbekiston Respublikasida shtrix kod qanday maqsadda o‘tqaziladi?
8. SHtrix kodlarni o‘qish va tushirish uchun qanday qurilmalardan foydalaniladi?
9. SHtrix kodlarning qanday turlarini bilasiz va ular qaysi holatlar nima uchun qo‘llaniladi?
10. EAN da nazorat raqami qanday amaliy ahamiyatga ega.

Boshlangich bilim nazoratini aniqlash uchun test savollari.

1 .Sog‘likni saqlash sohasidagi xizmatlar quyidagilar bilan moslangan xolda tasniflanadi.

- A) Bojxona orkali rasmiylashtiriladi
- B. TN VED kodlari bilan belgilanadi
- V) EAN-18 tizimi bo‘yicha belgilanadi
- G. Davlat reestri bo‘yicha belgilanadi
- D. Vidal ma'lumotnomasi bo‘yicha

2.TN VED kodi klassifikatsion kism i tarkibida bor

- A. o‘n zaryadli g. Etti razryadli kod
- B. o‘n ikki V. Olt i razryadli kod
- D. Barcha javoblar to‘g‘ri

3.Dori vositalari ATX - anatomo-terapevtik - kimyoviy xossalari bo‘yicha qanday kodlari bilan belgilanadi.

- A. TN VED V. Davlat reestri (ATX)
- B. EAN-13 G. Vidal spravochnik D. EAN-18

4.Farmakoterapevtik guruxlar bo‘yicha qanday kodlanadi.

- a. o‘n razryadli kod v. olti razryadli b. gurux nomi bo‘yicha
- g. etti razryadli kod d. barcha javoblar to‘g‘ri.

5. Farmatsevtik tovarlar kodini rasshifrovka kilishda foydalaniladi.

- A. davlat reesti va TN VED
- G.Vidal spravochnik
- B. Davlat reestri
- V. Dorivor o‘simliklar Registri
- D. Farmakopeya

2.1 jadval .Turli mamlakatlarda tovarlarni shtrixli kodlash uchun EAN ro‘yxatidan o‘tqazilgan kodlar namunasi.

Kod	shaxar	kod	shaxar
00-09	AKL1J. Kanada	73	SHvetsiya
30-37	Fransiya	740-745	11anama G vatemala Salvador G oduras Nikaragua
380	Bolgariva		
383	Sloveniya		
440-400	G ermaniya		
45-49	Y Anoniva		
460-469	Rossiya, SNG mamlakatlari		
471	Estoniya		

475	Latviva	750	Meksika
477	Litva	759	Venesuela
480	Filippin	76	SHveysariya
482	Ukraina	770	Kolumbiya
489	Gonkong	773	Urugvay
50	Velikobritaniya	775	Peru
520	Gretsiya	779	Argentina
529	Kinr	780	CHili
535	Malta	786	Braziliya
539	Irlandiya	80-83	Italiya
54	Belgiya	850	Kuba
560	Portugaliva	859	CHexiya va
569	Islandiya	860	YUgoslaviva
57	Daniya	869	Tursiya
590	Polsha	87	Niderlandiya
599	Vengriya	880	Koreya
600-601	YUAR	885	Tailand
611	Marakko	888	Singapur
619	Tunis	889	Indoneziya
G 64	Finlyandiya	90-91	Avstriya
s690	Kitay	93	Avstraliya
70	Norvegiya	94	YAngi zelandiya
a729	Izrail	995	Malaziya

1. Identifikatsiyalash transport qadog'idagi koddan foydalaniladi:

2.

a) EAN-8

b) EAN 13

v) EAN-14

3. SHtrix kod, markalash elementi bo'lib, o'zida quyidagi axborotlarni saqlaydi:

a) tovar ishlab chiqarilgan mamlakat;

b) tovar ishlab

chikarilgan sana;

v) tovar ishlab-chikaruvchi tashkilot; g) tovar turi;

d) tovar xaqida ma'lumot.

4. SHtrix-kodning nazorat raqami quyidagicha belgilangan:

a) kodlash farmatsetik tovarning sifati haqida axborot;

b) kodlash farmatsetik tovarning narhi haqida axborot;

v) SHtrix-kodning skanerda to'g'ri o'qilishining tekshirish

g) Skaner qurilmasidagi o'qish uchun belgilangan kod oxirigi.

5. Ishlab-chiqaruvchining kodi tashkilot tomonidan belgilanadi:

a) litsenziyalash organi;

b) tarmoq vazirligi;

v) milliy assotsiatsiya avtomatlashtirgan identifikatsiya;

g) mustaqil tashkilot

5. Skanerlar (sanoq qurilma) bo'linadi:

a) statsionar va ambulator;

- b)avtonom va statsionar;
- v)o‘tkazuvchan va kontaktli

Mustakil bajarish uchun vazifalar

Vazifa1. TN VED tasniflanishidan foydalanib ishlatiladigan tovarlar savdo klassifikatsiya chizmasini tuzing.

1.1. Topshirikni bajarish uslubi

1- boskich VI bulim (30 gurux) va XVI11 bulim -90 gurux) klassifikatsion strukturasini o‘rganish.

2- boskich Tekshiruvda ob’ekt bo‘lgan tovar turini topish (masalan chakana savdoga mo‘ljallab qadoklangan shakldagi dori vositasi)

3-bosqich. Klassifikatsiya chizmasini tuzish.

Vazifa 2. Tovarlar kodini rasshifrovka qilish.

1- boskich O‘qituvchi tomonidan taklif qilingan farmatsevtikada ishlatiladigan tovarlarning sinfi. kenja sinfi, guruh, kichik guruh va turlarini nomini Davlat reestri ATX (anotomo- terapevtik-kimyoviy) klassifikatsion qismi bo‘yicha aniqlash.

2- boskich Dori vositalari va farmatsevtik tovarlari uchun ATX kodining rasshifrovkasi bo‘yicha

Jadvalning 2, 3 chi qismini to‘ldirib natijalarini ko‘rsatish

Sinf	Dori vositalari va farmatsevtik tovarlari uchun ATX bo‘yicha kodi	ATX kodining rasshifrovkasi

Vazifa3. EAN-13 shtrix kodining tavsiflab bering.

● 478 010014 772 1

Vazifa. Bumerang. Talabalar guruhlarga bo‘linadi va har bir guruhga mavzu asosida vazifasi beriladi. Har bir guruh talabasi o‘zining javobini aytadi va guruhlar orasida savollar asosida diskussiya olib boriladi.

1 chi gurux 1.SHtrix kodlarni o‘qish va tushirish uchun qanday qurilmalardan foydalaniladi? 2.SHtrix-kod. Uning xillari va tizimi. 3.Xarfli va shtrixli kodlashning afzalliklari va kamchiliklari aytib bering 4. SHtrix kodlarning qanday turlarini bilasiz va ular qaysi holatlar nima uchun qo‘llaniladi 3 chi gurux 1.Farmatsevtga shtrix kodlashning amaliy ahamiyati tovarlarni; 2. SHtrix kod, markalash elementi bo‘lib,o‘zida quyidagi axborotlarni saqlaydi: 3. SHtrix kod, markalash elementi bo‘lib,o‘zida qanday axborotlarni saqlaydi 4. O‘zbekiston Respublikasida shtrix kod qanday maqsadda o‘tqaziladi	2 chi gurux 1.EAN da nazorat raqami qanday amaliy ahamiyatga ega 2 O‘zbekiston Respublikasida shtrix kod qanday maqsadda o‘tqaziladi? 3.SHtrix kod, markalash elementi bo‘lib,o‘zida quyidagi axborotlarni saqlaydi: 4. Ishlab-chiqaruvchining kodi tashkilot tomonidan belgilanadi: 4 chi gurux 1. SHtrix kod, markalash elementi bo‘lib,o‘zida quyidagi axborotlarni saqlaydi: 2. Ishlab-chiqaruvchining kodi tashkilot tomonidan belgilanadi 3.EAN da nazorat raqami qanday amaliy ahamiyatga ega 4. SHtrix kodlarning qanday turlarini bilasiz va ular qaysi holatlar nima uchun qo‘llaniladi
--	---

Vazifa 4. Xamma narsani eslash.

O‘yin qoidasi. Qisqa vaqt ichida berilgan shiflangan savollardagi javobini topgan talaba mutloq g‘olib xisoblanadi.

1 chi talaba

- 1..... tovarlarni raqamli , harf-raqamli va shtrix kod bilan raqamlanadi bundan maqsad tovardarni identifikatsiyalashdan iboratdir.
- 2..... markalash elementi bo ‘lib,o ‘zida quyidagi axborotlarni saqlaydi:
3. Dorixona faoliyatidabu..... belgi yoki belgilar yigindisidir.
4. Farmatsevtga shtrix kodlashning.....
5. Uning.....
- 6.kamchiliklarini
- 7..... qanday turlarini bilasiz

2 chi talaba

- 1.SHtrix kod tovarlarni raqamli , bilan raqamlanadi bundan maqsad tovardarni iboratdir.

- 2..... markalash elementisaqlaydi
3. Dorixona faoliyatidabu..... belgi yoki belgilar yigindisidir.
4. Farmatsevtga shtrix kodlashning.....
5. Uning.....
- 6.kamchiliklarini
- 7..... qanday turlarini bilasiz

Mavzu: 10. Vitamin preparatlari tovarshunoslik tahlili.

Mavzuning maksadi: Vitamin preparatlarining assortimentlarini o'rganish, vitaminlarning samaradorligi va xavfsizligini baholashni, ularga talabni o'rganish.

Mavzuning ahamiyati: Kasbiy bilimlarni shakllantirish va vitamin preparatlarining assortimentlari tahlilini olib borishni o'rganish.

Mustakil tayyorlanish uchun savollar.

1. Vitaminlar va ularning roli.
2. Vitaminlar va vitamin preparatlarining sinflanishi
3. Vitaminlarga talab.
4. Vitaminlartalabga ta'siretuvchi omillar.
5. Vitamin preparatlarining tovarshunoslik tahlili.

Boshlangich bilim nazoratini aniqlash uchun test savollari

1. Kaysi vitaminlar xaridorgir?

- A. Monovitaminlar
- B. Polivitaminlar
- V. Polivitaminlar + Multiminerallar
- G. Polivitaminlar + Biologik aktiv moddalar
- D. Mahalliy va xorijiy ishlab chikaruvchilar vitaminlari;
- E. Firma ishlab chikaruvchilarining vitaminlari;

2. Vitamin preparatlarini tanlashga ta'sir etuvchi omillar bu.....

- A. SHifokorning tavsiyasi, tanishlar yoki do'stlarning tavsiyasi
- B.Farmatsev yoki provizorning tavsiyasi
- V.Tanishlar yoki do'stlarning tavsiyasi
- G.Reklama vositalari orqali keluvchi ma'lumotlar asosida;
boshkalar (Tibbiy adabiyotlar, mahsus ko'rsatmalar)
- D. Xamma javob to'g'ri.

3. YOg'larda eruvchi vitaminlar:

- A. Vitamin A (retinol, provitamin A-karotin); Vitamin E (tokoferollar), Vitamin K (filloxinol).
- B. Vitamin V1 (tilin), Vitamin V2 (riboflavin, vitamin U), Vitamin V3 (niatsin, nikotin kislota, Vitamin RR), Vitamin V4 (xolin),

V. Vitamin V5 (pentoten kislota), Vitamin V9 (folevaya k-ta, folatsin, vitamin Vs va vitamin N1), Vitamin V11 (karnitin, beta-oksili, gamma-trimetil yog kislota),

G. Vitamin Vt, vitamin O, vitamin T), V-n V13 (erotovaya kislota, uratsil-6, karbon kislota), Vitamin15 (pangamon kislota), vitamin Vs , vitamin Vt, vitamin F (tuyinmagan yog kislota), vitamin G,

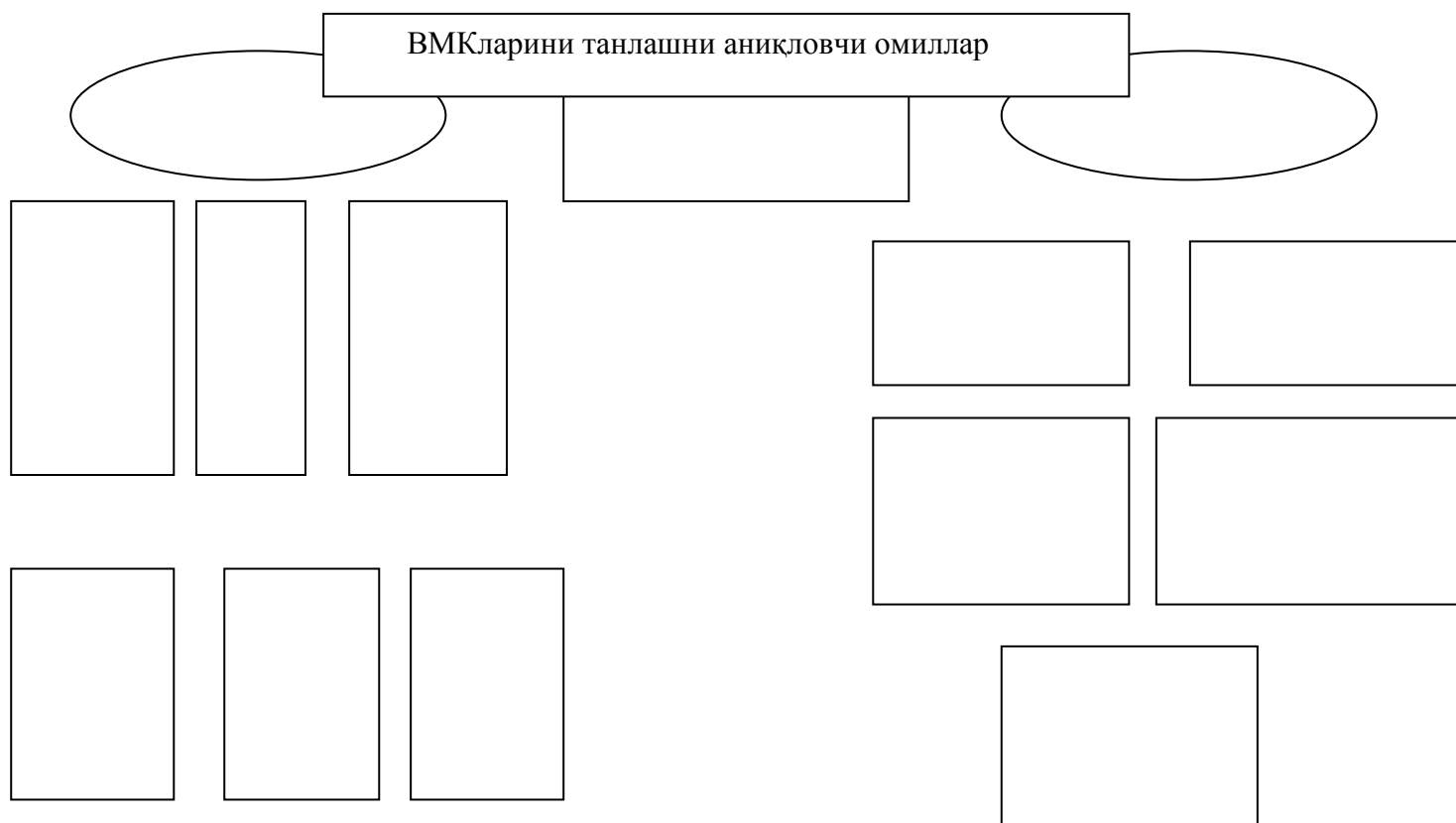
D.Vitamin N1, vitamin M, vitamin N(tikislot), vitamin O , vitamin R (rutin , bioflavonoidlar) vitamin T, vitamin U (S metilmetionin).

Mustakil bajarish uchun vazifalar

Vazifa 1. Tovarshunoslik tahlillarini olib boring. Ko‘rib chiqilgan VMK guruhi dori vositalarining, quydagi xarakteristikalarini bo‘yicha mosligi haqida xulosalar bering.

- ta’rifi; - qadoq;- yorliqlanishi;- kuzatuv xujjatlari.

2. Quydagi vitamin- mineral komplekslarini tanlash algoritmini tavsiya eting.

Mavzu: 11.Turli xil farmatsevtik tovarlarni saqlash tartibi.

Mavzuning maqsadi: Turli xil farmatsevtika tovarlarini saqlash tartibi:farmatsevtik tovarlarini saklash jaraè ni to'g'risidagi asosiy tushuncha.Tovarlarni saklash xonalariga ko'yiladigan talablar va ta'sir etuvchi omillar haqida bilimlar berish.

Mavzuning ahamiyati: farmatsevtik va parafarmatsevtik tovarlarni saklash jaraè ni, saklash xonalarining tuzilishi va kuyiladigan talablar o'rganishdan iborat.

Mustaqil tayyorlanish uchun savollar.

1. Farmatsevtik va parafarmatsevtik tovarlarni saqlash tartibi, maksadi, vazifalari keltiring.
2. Farmatsevtik tovarlarni saqlash jarayonini tashkil qilish va ularni saqlashda xonalariga qo'yiladigan talablar.
- 3.Xar bir guruxning fizik-kimyoviy xususiyatini xisobga olib, saqlash tartibi.
4. Tashqi va ichki omillarni umumiy tavsifini bering
- 5.Tez va engil alangalanuvchi dori vositalarini saqlash tartibi.
6. Dezinfeksiyalovchi vositalarni saqlash sharoiti.
7. YOrug'lik ta'siridan saqlanadigan dori vositalarning saqlash tartibi.
- 8.Bo'yovchi ,xidli va uchuvchan dori vositalarini saqlash tartibi.

Boshlangich bilim nazoratini aniqlash uchun test savollari.

1.Dori- vositalarini saqlashda qanday omillar hisobiga olinadi.

- A.Fizik-kimyoviy asosda
- B.Dozalash shakllari
- V.Dozalash shakllari
- S.Alifbo tartibida

2. Stellaj (so'kchak) varakasi saqlash xonalarida qaerga qo'yiladi

- A.Stellajlarga
- B.Har bir stallaj polkasiga
- V.Eshikka
- S.Har bir stallaj polkasiga

3.Dezinfeksiya vositalarini saqlash shartlari Xatoni toping.

- A.Germetik yopiq idishda
- B.Qorong'i joyda
- V.Salqin joyda
- S.Quruq, yaxshi isitiladigan xonada

4.Mineral suvlarni saqlash sharoiti . Xatoni toping.

- A.Gorizantal holatda
- B.Vertical holatda
- V.Salqin joyda
- S.Shisha idishlarda (butilkalarda)

5.Past haroratda saqlanadigan dori vositalariga kiradi

- A.Bakteriya moddalari, peroksid vodorod suyuqligi, morfin gidrokslorid
- B.insulin preparatı, uksus kislota, 40 %li formaldegid suyuqligi.
- V. askorbin kislota, «sunoref» surtmasi
- S.svecha, surtmalar
- D. uchuvchan va hidli

6.Saqlash jarayonida dori vositalar qanday joylanishi talab etiladi?

- A.Toksikologik guruhlariga muvofiq;
- B.Farmakologik guruhiga muvofiq;
- V.Farmako-terapevtik guruhiga muvofiq (ichishga, sirtga);
- S.barcha javoblar to‘g‘ri

Mustaqil bajarish uchun vazifalar

Vazifa

1.Insert jadvali to‘ldiring.

Tushunchalar	v	+	-	?
Stellaj				
meʼè riya xujjatlar				
jihozlash				
Omillar				
Saqlash koʻrsatkichi				

Vazifa 2. Jadvalda berilgan tovarlar turlari va saqlash sharoitlarini moslashtiring

Tez alanganuvchi va yonuvchi suyuqliklar solingan	aloxida (quruq, to'g'ri kuyosh nuridan, yong'in va er osti suvlaridan ximoyalangan, birinchi kavatda, temir-beton koplama xamda metall eshikli) xonalarga joylanishi kerak, xonaning poli eshigidan ichkariga qiyalanib sementlangan, o'yilmagan tekis bulishi kerak.
<i>Portlovchi va tez alanga oluvchi vositalar</i>	idishlar zarbalardan saqlaydigan yoki agdaruvchi ballonlarda bir katorda saqlanadi. Idishni suyuq moddalar bilan tuldirish darajasi 90% xajmdan ortmasligi kerak. Katta mikdordagi spirtlar metall idishlarda, 75%dan ortik bo'lmagan xajmda to'ldirilib saqlanadi.
<i>Dezinfeksiyalovchi vositalar (xloramin V va boshkalar)</i>	germetik berkitilgan idishlarda saqlanadi. Saqlash uchun xona aloxida bo'lib va plastmassa, rezina x,amda metall buyumlar xamda tozalangan suv olinadigan xonalardan uzokrokda joylashgan bo'lishi kerak. Bunda saqlash joyi salkin va yorug'likdan ximoyalangan bo'lishi lozim.
Boglov materiallari	yoqoch yashiklarda, kuruk , xavosi toza xonalarda, changdan va xasharotlardan nariroklarda saqlanishi kerak. Nosteril materiallarni isitilmaydigan onalarda saklash mumkin.
Steril materiallar	xarorati o'zgarishi kam buladigan xonalarda saklanishi kerak, bunda xarorat uzgarganda kadoklangan tovar ichiga xavo kirmasligini ta'minlash lozim. Sterillangan boglov vositalarini omborxonada chiqqan yiliga karab saklash kerak, chunki xar besh yildan

	sung uning sterilligini xar yili tanlab tekshirib turiladi. Urami buzilgan yoki nam tortgan bo'lsa, u xolda maxsulot sterillanmagan xisoblanadi.
--	--

Vazifa 3. DVni saqlashda ularning iste'mol qiymati va uni sifatiga qanday tashqi omillar ta'sir qiladi?

Buning uchun:

1.1. O'qituvchi tomonidan berilgan dori vositasini olib, uning kimyoviy xossalarini belgilovchi strukturasini va uning asosiy farmakoterapevtik guruxini aniqlang.

1.2. Davlat reestridan foydalanib dori vositasining xalqaro patentlanmagan nomini va undagi ta'sir etuvchi moddani, dozasi sinonim va ishlab chiqaruvchi korxona nomini toping.

1.3. Ilovada keltirilgan jadvalni to'ldiring: 1 jadval (1,2,3,4,5 kataklar).

2-bosqich. Dori vositasi saqlanishi bo'yicha qaysi gurux vositalari kiradi.

Buning uchun :

2.1. Oldingi keltirilgan ma'lumotlar asosida SSVning № 547 sonli tarmoq standarti bo'yicha uni qaysi qaysi guruxga tegishli ekanligini va saqlash sharoitini aniqlang.

2.2. Jadvalni to'ldiring 1 jadval (6-chi katakni)

3-bosqich . Dori vositasi upakovkasi uchun taklif berish.

3.1.Dori vositasi shaklini tanlang.

3.2. Dori vositasi uchun eng maqbul quti turiga taklifini bering.

3.3.Jadvalni to'ldiring 1 j. (7 katakni)

4-bosqich. Dori vositasining fizik xususiyatlarini yozib bering.

Buning uchun:

4.1. Ma'lumotnomalar va organik ximiyadan olingan bilimingiz asosida dori vositasining fizikaviy xususiyatlarini yozib chiqing.

4.2. Jadvalni tuldiring 1 j (8 katakni)

		Dori vositasining nomi	
		Struktura formulasi 1	Sinonimlari 2
		XPN 3	Dori shakli, dozasi 4
		Ishlab chiqaruvchi: 5	

		Saqlash sharoiti : 6	Upakovka 7
Fizik xususiyatlari:8			

MAVZU-12: Parafarmatsevtik tovarlari: Ona va bolaga mo'ljallangan tovarlar, Bolalar ozuqasi va kasallikni oldini oluvchi ozuqalarning tovarshunoslik taxlili.

Mavzuning maqsadi: Parafarmatsevtika mahsuloti - bu dorixona assorti-mentiga qo'shimcha tovarlar bo'lib, ular dori vositalar va qo'shimcha assortiment tovarlari bilan birga kasallikni oldini olish, davolash, insonni holatini yaxshilash, ularning tanasi va ayrim a'zolarini parvarish qilish ahamiyatini tanishtirish va bilimlar berish.

Mavzuning ahamiyati: Parafarmatsevtika mahsuloti assortimenti xaqidagi ma'lumotlarga ega bo'lish, dori vositalari va parafarmatsevtika mahsulotlari haqidagi olgan ma'lumotlar, ishlash davomida foydalanishni mukammal bilish katta ahamiyat kasb etadi.

Mustaqil tayyorlanish uchun savollar.

- 1.Parafarmatsevtika mahsulotlari tushunchasi ,tasniflanishi.
- 2.Parafarmatsevtika mahsulotlarini Davlat tomonidan ro'yxatga olish.
- 3.Parafarmatsevtika mahsulotlarini muvofiqligini tasdiklash.
4. Parafarmatsevtik mahsulotlarni markalashning ahamiyati.
5. Parfyumeriya kosmetik tovarlarning ishlab chiqarishga, saqlashga, tashishga va sifatni nazorat qilishga qo'yiladigan talablarini sanab bering.
- 6.Bolalar ozuqa turlari.

Boshlangich bilim nazoratini aniqlash uchun test savollari.

- 1.Ona va bola uchun mo'ljallangan tovarlar qatorini toping.
A.bandaj, pampers, bolani cho'miltirish uchun buyumlar
B. Sut sog'uvchi moslama ,onalari uchun gigiena vositalari
V.Sanitar-kosmetik vositalar
G. Bog'lov vositalar ,onalari uchun gigiena vositalari
D. Sut sog'uvchi moslama, bandaj, pampers,mahsus ich kiyim, bolani cho'miltirish uchun buyumlar onalari uchun gigiena vositalari
2. Parafarmatsevtik tovarlarga nimalar kiradi?
A.Davolovchi kosmetik vositalar

- B. Sanitar-gigienik vositalar
 V. Bog'lov vositalar
 G. Mineral so'vlar
 D. Ko'zoynaklar

3. Mosligini aniqlang

Bolalar ozuqasining turlari	Assortimentlar
1. Grudnoy eleksir o'rnini bosuvchi 2. Quruq sut 3. Sutli bolalar bo'tqasi Javob: 1-----2-----3-----	1. "Malyutka" 2. "Krepish" 3. "Enfamil" 4. "Mildibe" 5. "Galiya"

4. Mosligini aniqlang

Kasallar uchun dieta maxsulotlari	Assortimentlar
1. Diabet 2. Buyrak etishmovchiligi 3. Og'ir kasallikdan so'ng 4. Fenilketonuriy Javob: 1-----2-----3-----	1. "Neframi" 2. "SHugafri" 3. "Maratonik" 4. "Ketosteril" 5. "Nofelan" 6. Syukli

5. Mosligini aniqlang

Bolalar ozuqasi	Tavsifi
1. Enpitlar 2. Oqsillarsiz mahsulotlar 3. SHakarni o'rnini bosuvchi Javob: 1-----2-----3-----	1. Kraxmal asosida, oqsilning miqdori kam qilib tayyorlanadi 2. Quruq sutli mahsulot 3. Fruktoza, sorbit, ksilit

1. Ona va bola uchun mahsulotlar bu:

A. tug'ishdan keyingi belbog'lar, bolani cho'miltirish uchun buyum va jixozlar, sutni chiqarish uchun to'plamlar, pampreslar, klyonkalar, yangi tug'ilgan bola va uning onasi uchun gigiena vositalari

B. sutni chiqarish uchun to‘plamlar, pampreslar, klyonkalar, yangi tug‘ilgan bola va uning onasi uchun gigiena vositalari

V. bolani cho‘miltirish uchun buyum va jihozlar, sutni chiqarish uchun to‘plamlar

G. tug‘ishdan keyingi belbog‘lar, bolani cho‘miltirish uchun buyum va jixozlar

Mustaqil bajarish uchun vazifalar

Vazifa

1.Insert jadvali to‘ldiring.

Tushunchalar	v	+	-	?
Kosmetik vositalar				
Soch va bosh terisini parvarishlash				
YUz terisini parvarishlash vositalari				
.Qo‘l terisini parvarishlash vositalari				
Parfyumeriya-kosmetika tovarlari				
Ona va bola uchun mo‘ljallangan tovarlar				
Salomatlik ko‘rsatkichlarini nazorat qilish uchun mo‘ljallangan tovarlar.				

Vazifa 2. Tovarshunoslik tahlillarini olib boring. Ko‘rib chiqilgan Ona va bola uchun guruxi dori vositalarining, quydagi xarakteristikalarini bo‘yicha mosligi haqida xulosalar bering.

- ta’rifi; - qadog‘i; - yorliqlanishi; - kuzatuv xujjatlari.

Mavzu: 13. Parafarmatsevtik vositalar: Davolash –kosmetika. vositalarining tovarshunoslik tahlili. Dezinfektsiyalovchi va yuvuvchi vositalarining tovarshunoslik tahlili.

Mavzuning maqsadi. Parafarmatsevtik, yuvuvchi va dezinfektsiyalovchi vositalarining assortimentlari bo'yicha kasbiy bilimlarni shakllantirish, tovarshunoslik tahlilni olib borish.

Mavzuning ahamiyati: Parafarmatsevtik yuvuvchi va dezinfektsiyalovchi mahsuloti assortimenti xaqidagi ma'lumotlarga ega bo'lish, va yuvuvchi va dezinfektsiyalovchi parafarmatsevtika mahsulotlari haqidagi olgan ma'lumotlar, ishlash davomida foydalanishni mukammal bilish katta ahamiyat kasb etadi.

Mustaqil tayyorlanish uchun savollar.

- 1.Parafarmatsevtik mahsulotlarning sinflarini va aniqlanishini keltiring.
- 2.Sanitar-gigienik vositalar gurihini xarakterlang va misollar keltiring.
3. Mineral suvlarning sinflarini keltiring
4. Kosmetik davolovchi mahsulotlarning umumiy tavsifini bering.
5. Dezinfektsiyalovchi vositalariga nimalar kiradi?

Boshlangich bilim nazoratini aniqlash uchun test savollari

Kremlar - bu:
cho'ziluvchan xodagi mazlar,o'z shaklini plastikligi xisobiga saqlash xususiyatiga ega;
yumshok xususitli mazlar konsistensiyasi, emulsiyani suvdagi eritmasini yoki yog'ni suvdagi eritmasi ko'rsatadi;
mazlarning suyuq xoldagisi;
mazlarning kukun xoldagi quyuq xoldagi konsistensisi.

Kremlar - bu:
cho'ziluvchan xodagi mazlar,o'z shaklini plastikligi xisobiga saqlash xususiyatiga ega;

3.Kosmetik vositalarni iste'mol xususiyati qanday guruxlanadi.

- A. FunkSIONal, ergonometrik, estetik, mo'staxkamlik, xavfsizlik
B. ergonometrik, estetik, mo'staxkamlik,
V. estetik, xavfsizlik

G. ergonometrik, estetik, mo‘staxkamlik, xavfsizlik

Mineral suvlarning tasnifi. Xatoni toping
Terapevtik
Davolash va kantinlar
Tabiiy ovqat xonalari
suniy mineralizatsiyasi
Dezinfeksiya vositalarini tasnifi Xatoni toping
germetik yopiq idishda
qorong‘i joyda
salqin joyda
quruq, yaxshi isitiladigan xonada

Mustaqil bajarish uchun vazifalar

Vazifa 1. “Eng aqlli” o‘yin qoidasi: 2 ta talaba tanlanadi va 1 minut vaqt mobaynida savollarga javob beradi. Xar bir to‘g‘ri javob uchun 1 ball qo‘yiladi. Eng ko‘p ball to‘plagan talaba yutgan xisoblanadi.

I talaba

1. Dorixona assortimentida mineral suvlari tovar guruxi
2. Ichimlik mineral suviningtasnifi:
 - a/ shifobaxsh - ichimlik suvi
 - b/ ichimlik - oshxona suvi.
- 3.Ularning nomenklaturasi, texnik talablari, qabul kilish, upakovkalash, tashish va saqlash.
- 4.Ximiyoviy reaktivlarning xarakteristikasi, tasnifi va ularni markirovkalash.

II talaba

- 1.Juda toza reaktivlar va ularni ishlatishiga qarab tasnifi.
- 2.Ximiyoviy reaktivlarni saqlash.
3. Dezinfeksiya vositalarini saqlash.
4. Meditsina zuluqlari, ularni tashish va saqlashdagi aloxida sharoitlari.

Vazifa 2. Tarqatilgan tarqatma materialdan foydalangan xolda davolash - kosmetika vositalari bo‘yicha tovarshunoslik tahlil hulosasini dalolatnomada rasmiylashtirib bering.

Ilova 1.

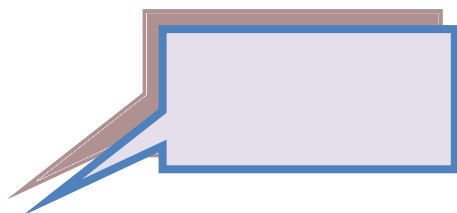
Dalolatnoma
Tovar ekspertizasi to'g'risidagi
-----shaxar-----
-----2019 yil
Dalolatnoma tuzildi-----
(kim tomonidan)F.I.SH.
Asos-----

t/r	Tovar nomi	o'lchami	soni	Xulosa

Tekshirish maqsadi-----
Saqlash sharoiti-----
Tekshirish natijasida aniqlandi-----

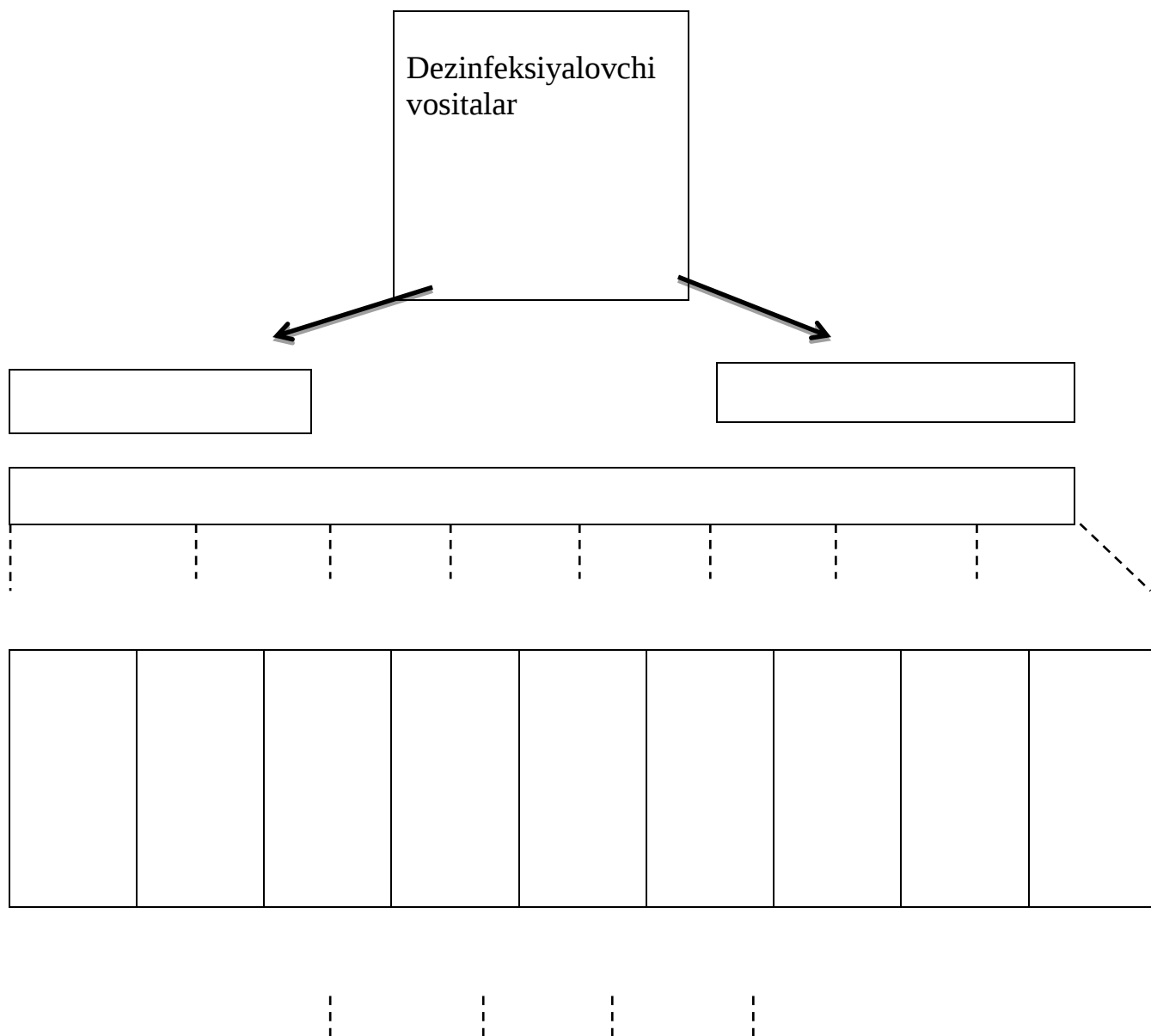
Ekspert-----“”-----“-----

Vazifa 3. Dezinfeksiyalovchi va yuvuvchi vositalarning turlari asosida Klaster tuzing.

Klasterni tuzish qoidasi

5. Hayolingizga kelgan barcha tushunchalarni yozing. G'oya sifatini muhokama qilmang: ularni oddiy holda yozing.
6. Orfografiya va boshqa omillarga e'tibor bermang.
7. Ajratilgan vaqt tugaguncha yozuvni to'xtatmang. Agarda fikrlar kelishi birdan to'xtasa, u holda qog'ozga rasm chizing, qachonki to'la fikrlar paydo bo'lmaguncha.
8. Ko'proq aloqa bo'lishligiga harakat qiling. Tushunchalar soni, ular oqimi va ular o'rtasidagi o'zaro aloqadorlik bo'yicha chegaralanmang.

Vazifa4.Tovarshunoslik tahlillarini olib boring. Ko‘rib chiqilgan parafarmatsevtik vositalarning, quydagi xarakteristikolari bo‘yicha mosligi haqida xulosalar bering. (jadval 1)

t/b	Tasvirlanishi	Qadoqlanishi	Qadoqlanishi	Ilova qilingan hujjat
1				
2				
3				

4				
---	--	--	--	--

Mavzu-14. Parafarmatsevtik tovarlar: biologik faol qo‘shimchalar, (BFQ) gomeopatik dori vositalarining tovarshunoslik taxlili.

Mavzuning maqsadi: Parafarmatsevtika dori vositalar bilan birga o‘simlik, hayvon va minerallardan ishlab chiqarilgan va biologik faol qo‘shimchalar, gomeopatik vositalar shifobaxsh xususiyatga ega bo‘lgan kasallikni oldini olish, davolash, insonni xolatini yaxshilash, ularning tanasi va ayrim a‘zolarini parvarish qilish ahamiyatini tanishtirish.

Mavzuning ahamiyati: BFQ – bu tabiiy yoki tabiiy bilan aynan bir xil biologik faol moddalar kompozitsiyasi bo‘lib, bevosita ovqat bilan birga iste‘mol qilish, shuningdek kimyoviy yoki biologik faol moddalar va ularning komplekslari bilan boyitish uchun oziq-ovqat mahsulotlari tarkibiga kiritish uchun mo‘ljallangan bo‘lib, foydalanishni mukammal bilish katta ahamiyat kasb etadi.

Mustaqil tayyorlanish uchun savollar

1. Asosiy oziqaviy moddalar tavsifi.
2. Biologik faol qo‘shimchalar: ta’rifi, tavsifi.
3. BFQga qo‘yiladigan talablar.
4. BFQ assortimenti.
5. Gomeopatik dori vositalarining tavsifi.
6. Gomeopatik dori vositalari assortimenti.
7. Gomeopatik dori vositalarini dorixonalarda sotish

Boshlangich bilim nazoratini aniqlash uchun test savollari

1. Mosligini aniqlang

Ovqatning tarkibiy qism	Asosiy moddalari
1. Makronutrientlar 2. Mikronutrientlar Javob: 1-----2-----3----- -----	A. Vitaminlar B. Fermentlar V. Oqsillar G. Lipidlar D. YOglar E. Uglevodlar

2. Mosligini aniqlang

Mikronutrientlar	Asosiy moddalari
1. Prebiotiklar 2. Probiotiklar 3. Parafarmatsevtlar Javob :1-----2-----3----- -----	A. Oshqozon ichak mikroblari B. Alkoloidlar V .Fitoestrogeny G. Lipidlar D. YOglar E. Uglevodlar

3. Xatolikni toping.

BFQ qanday moddalar bo'lmashligi kerak:

- A. Zaxarli
- B. Gen injeneriya mahsotlari
- V. Kuchli ta'sir etuvchilar
- G. Gomeopatik
- D. Giyoxvand

4. BFQ 2ta guruxga tasniflanadi

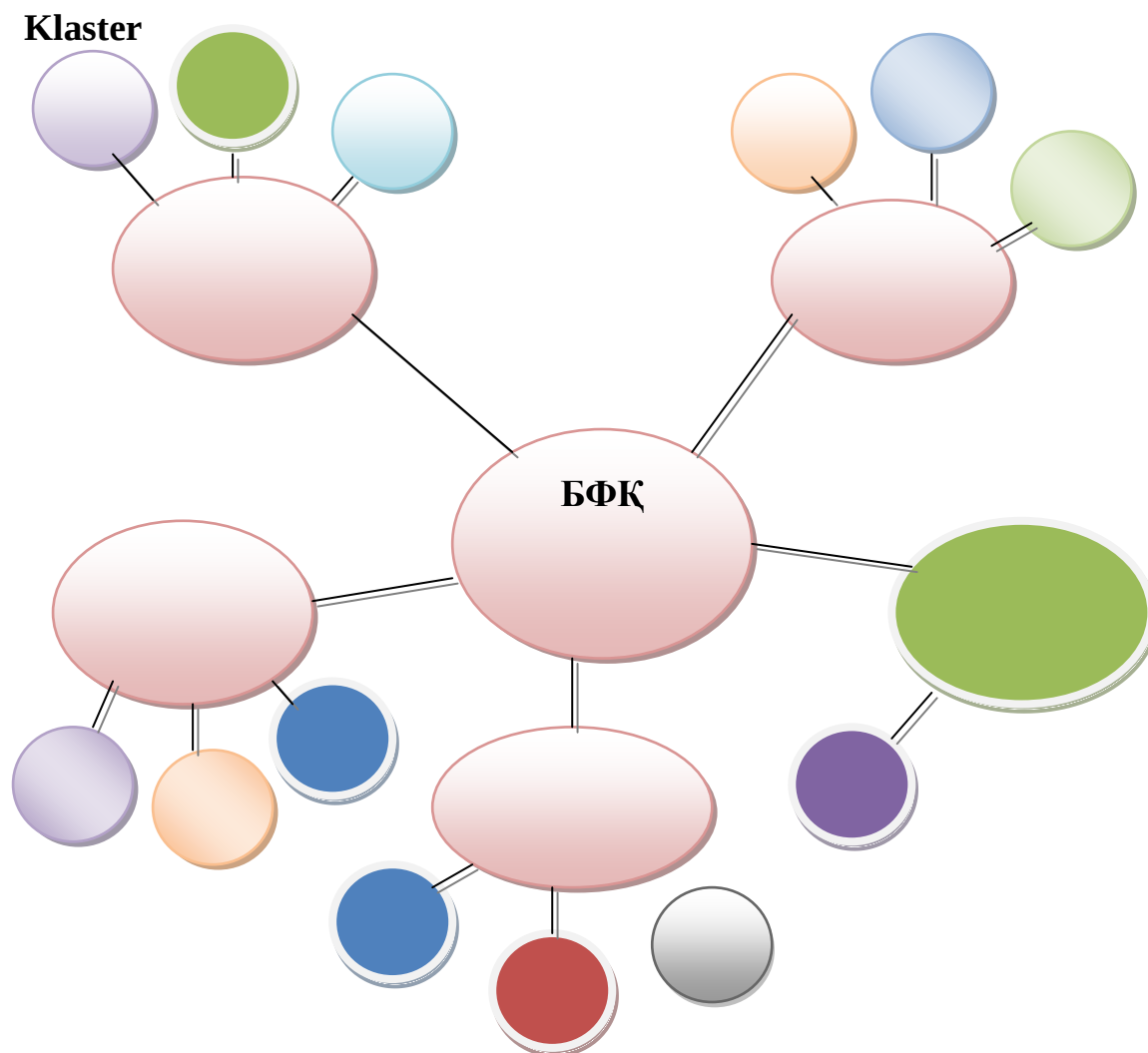
- A. Mikronutrientlar
- B. Nutritsevtlar
- V. Prebiotiklar
- G. Makronutrientlar
- E. Parafarmatsevtika

5. Mosligini aniqlang

Kasalliklar	Gomeopatik vositalar assortimenti
1. Oshqozon ichak 2. Endokrin tizimi 3. Buyrak Javob :1-----2-----3----- -----	A.Gentos B.Gastrikumel V .Strumel G. Exinatseya-kompozitm D.Koenzim-kompozitm

Mustaqil bajarish uchun vazifalar

Vazifa 1. Biofaol moddalar va gomeopatik preparatlarga Klaster tuzing? (G'oyalar soni, ular oqimi va ular o'rtasidagi o'zaro aloqadorlikni chegaralamang).

Vazifa2. Gomeopatik dori vositalari “NOTTA” tabletkasin bo'yicha tovarshunoslik tahlil hulosasini dalolatnomada rasmiylashtirib bering.

Ilova 1.

Dalolatnoma

Tovar ekspertizasi to'g'risidagi
 -----shaxar-----
 -----2016 yil
 Dalolatnoma tuzildi-----
 (kim tomonidan)F.I.SH.

t/r	Tovar nomi	o'ldhami	soni	Xulosa

Tekshirish natijasida aniqlandi-----

Vazifa 2. Biofaol moddalar ro'yxatini keltiring, va uni asosida Assisment usulini bo'yicha rasmiylashtiring.

Test savollari	vaziyatli masala	
Tushuncha taxlili	Ko‘nikma	

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1.N.B. Dremova., Meditsinskoe i farmatsevticheskoe tovarovedenie. Uchebnoe posobie. – Moskva, 2015. – 605 s.
- 2.Vasnetsova
Mashkovskiy, M. D. Lekarstvennye sredstva: v 2-x tomax. T. 1 / M. D. Mashkovskiy. – M. : OOO «Novaya volna», 2002. – 540 s., 8 il.
3. Spravochnik Vidal. Parafarmatsevtika 2003/2004. M: AstraFarmServis, 2003.
4. SanPiN 1.2.681-97 “Gigienicheskie trebovaniya k proizvodstvu i bezopasnosti parfyumerno-farmatsevticheskoy produkcii”.
5. GOST 27429 “Izdeliya parfyumerno-kosmeticheskie. Upakovka, markirovka, transportirovanie i xranenie”.
6. X.S.Zaynutdinov., R.M.Ziyamuxamedova. Maxalliy ishlab chiqariladigan retseptsiz sotiladigan dori vositalarini qo‘llash bo‘yicha yo‘riqnomalar to‘plami T.”Sirli olam”MCHJ, 2014.-315 b.
7. S.I.Asatov., R.M.Ziyamuxamedova.,X.S.Zaynutdinov.,M.A.Saidov. Retseptsiz sotiladigan dori vositalarini qo‘llash bo‘yicha o‘riqnomalar to‘plami T.”Sirli olam”MCHJ, 2014.-315
8. Nelekarstvennaya produkciya – udachnoe dopolnenie k traditsionnomu aptechnomu assortimentu. Farmatsevticheskiiy vestnik №30 (351) 21 sentyabrya 2004 g.
8. St 42-03 : 2002 Otrasleyvoy standart. Pravila optovoy trgovli lekarstvennymiy sredstvami i izdeliyami meditsinskogo naznacheniya. Osnovnyye polozeniya. Mz RUz.Tashkent.
- 9.O‘zbekiston Respublikasi standarti. Mahsulotni yaratish va ishlab chiqish tizimi. Ishlab chiqarish va texnikada qoplanishda mo‘ljallangan Mahsulot. O‘zRST 15.001-93.
- 10.O‘zbekiston Respublikasi standarti. Mahsulot sifati. Asosiy atamalar va ta’riflar. 1994.
- 11.O‘zbekiston davlat standarti. Asosiy atamalar va ta’riflar. OZ DST 5.5: 1999.
- 12.O‘zbekiston Respublikasi Davlat Reestri. № 15,16. Bo‘lim №6.
- 13.Ma’ruza materiallari

Internet va Ziyo Net saytlari

- 1 **www.ziynet.uz**
2. www.Lex.uz.
3. www.gov.uz
4. www.din.kai.ru

1. www.tashkent.all.biz